အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေပြဋ္ဌာန်း

အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေ

(၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၂၃။)

၁၃၇၆ ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း ၇ ရက်

(၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၄ ရက်)

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် ဤဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

အခန်း (၁)

အမည်၊ စီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

၁။ ဤဥပဒေကို အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

၂။ ဤဥပဒေအရ အောက်ဖော်ပြပါ အကြမ်းဖက်မှုကို ကျူးလွန်သူ၊ ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်သူ၊ အားပေးကူညီသူ၊ လှုံ့ဆော်သူ သို့မဟုတ် ကြံရာပါအဖြစ် ဆောင်ရွက်သူများအပေါ် စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်-

(က) မည်သူမဆို နိုင်ငံတော်အတွင်း ကျူးလွန်သည့် အကြမ်းဖက်မှု၊

(ခ) မြန်မာနိုင်ငံသားကဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်တွင် အမြဲတမ်းနေထိုင်ခွင့်ရသည့် နိုင်ငံခြားသားကဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့တစ်ဦးဦးအပေါ်တွင်ဖြစ်စေ ပြည်ပတွင်ကျူးလွန်သည့် အကြမ်းဖက်မှု၊

(ဂ) အများပြည်သူ၏ လုံခြုံရေးကိုဖြစ်စေ၊ အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်ကို ဖြစ်စေ၊ အများပြည်သူ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိက အတွက်အရေးကြီးသော အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံပိုင်အဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်၊ စက်ပစ္စည်းကိရိယာနှင့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကိုဖြစ်စေ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးစေရန် ပြုလုပ်မှုများ၊

(ဃ) အကြမ်းဖက်မှုကို ကျူးလွန်သော သို့မဟုတ် ကျူးလွန်မည်ဖြစ်သော အကြမ်းဖက်သမား တစ်ဦးဦးကိုဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ အားပေးကူညီရာရောက်သော ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု၊

(င) ပြည်ပရှိ နိုင်ငံပိုင်အဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်၊ စက်ပစ္စည်းကိရိယာနှင့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကိုလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်၏ သံရုံးနှင့်ကောင်စစ်ဝန်ရုံး အပါအဝင် သံတမန်ဆိုင်ရာရုံးများကိုလည်းကောင်း ကျူးလွန်သည့်အကြမ်းဖက်မှု၊

(စ) တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ နိုင်ငံတော်အတွင်း မှတ်ပုံတင်ထားသော ရေယာဉ်၊ လေယာဉ်နှင့် အခြားစက်တပ်ယာဉ်တစ်ခုခုပေါ်တွင် ကျူးလွန်သည့် အကြမ်းဖက်မှု၊

(ဆ) ပြည်တွင်းမှဖြစ်စေ၊ ပြည်ပမှဖြစ်စေ ပြေးဆွဲသော သို့မဟုတ် ငှားရမ်းထားသော ရေယာဉ် သို့မဟုတ် လေယာဉ်နှင့် အခြားစက်တပ်ယာဉ်တစ်ခုခုပေါ်တွင် အမှုထမ်းပါသည်ဖြစ်စေ၊ မပါသည်ဖြစ်စေ မြန်မာနိုင်ငံသား သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အမြဲတမ်းနေထိုင်ခွင့်ရသော နိုင်ငံခြားသား သို့မဟုတ် ယင်းတို့ပိုင်အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် အသင်းအဖွဲ့က ကျူးလွန်သည့် အကြမ်းဖက်မှု၊

(ဇ) နိုင်ငံတော်အတွင်းသို့ ရောက်ရှိနေသော အကြမ်းဖက်မှုကျူးလွန်သည်ဟု စွပ်စွဲခြင်းခံရသူအား သက်ဆိုင်ရာပြည်ပနိုင်ငံသို့ တရားခံလွှဲပြောင်းပေးရန် တောင်းဆိုချက်ကို ခွင့်မပြုသည့်အခါ ထိုသူကကျူးလွန်ခဲ့သည့် အကြမ်းဖက်မှု၊

(ဈ) နိုင်ငံတော်အတွင်း အခြေပြု၍ နိုင်ငံတော်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အခြားနိုင်ငံများကိုသော်လည်းကောင်း ကျူးလွန်သည့် အကြမ်းဖက်မှုများ၊

(ည) နိုင်ငံတော်၏ မြေပြင်၊ ရေပြင်၊ လေပြင်၊ ပိုင်နက်နယ်မြေနှင့် ကမ်းလွန်ရေတိမ်ပိုင်းတို့တွင် ကျူးလွန်သည့်အကြမ်းဖက်မှုများ၊

(ဋ) နိုင်ငံတော်၏ နေရာတစ်ခုခုမှ ပိုင်နက်ပင်လယ်ပြင်ပကို ဖြတ်သန်း၍ နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ အခြားနေရာတစ်ခုသို့ သွားလာသော သို့မဟုတ် ခရီးစဉ်အတိုင်း ခုတ်မောင်းသွားလာသော ရေယာဉ်များကဖြစ်စေ၊ ထိုရေယာဉ်များကိုဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်၏ နယ်နိမိတ်ပြင်ပ၌ နိုင်ငံတော်နှင့် နယ်နိမိတ်ချင်းကပ်လျက်ရှိသော အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ နယ်နိမိတ်မျဉ်းနှင့်ကပ်လျက် ဖြတ်သန်းသွားလာသော ရေယာဉ်ကဖြစ်စေ၊ ထိုရေယာဉ်များကိုဖြစ်စေ ကျူးလွန်သည့် အကြမ်းဖက်မှု။

၃။ ဤဥပဒေတွင်ပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါ အတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည်-

(က) **နိုင်ငံတော်** ဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ကို ဆိုသည်။

(ခ) **အကြမ်းဖက်မှု** ဆိုသည်မှာ အကြမ်းဖက်မှု ကျူးလွန်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါ ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ကို ပြုလုပ်မှုနှင့် ပြုလုပ်ရန် ပျက်ကွက်မှုများကို ဆိုသည်-

(၁) အခန်း (၄) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော မြို့ပြလေကြောင်း ပျံသန်းရေးနှင့် လေဆိပ်တို့ကို ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တမင်ကျူးလွန်သည့်ပြစ်မှု၊

(၂) အခန်း (၅) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ကိုယ်စားလှယ်များအပါအဝင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျူးလွန်သည့် ပြုလုပ်မှု၊

(၃) အခန်း (၆) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဓားစာခံအဖြစ် ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျူးလွန်သည့် ပြုလုပ်မှု၊

(၄) အခန်း (၇)တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်းနှင့် နျူကလီးယား အဆောက်အအုံများနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ပြစ်မှု၊

(၅) အခန်း (၈) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ပင်လယ်ရေကြောင်းသွားလာရေးကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် ဥပဒေနှင့် မညီဘဲ တမင်ကျူးလွန်သည့်ပြစ်မှု၊

(၆) အခန်း (၉) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ကမ်းလွန်ရေတိမ်ပိုင်းတွင် ရေအောက်သယံဇာတရှာဖွေရေးအဆောက်အအုံကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် ဥပဒေနှင့် မညီဘဲ တမင်ကျူးလွန်သည့်ပြစ်မှု၊

(၇) အခန်း (၁၀)တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော အမှတ်အသားပြုလုပ်မထားသည့် ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျူးလွန်သည့်ပြစ်မှု၊

(၈) အခန်း (၁၁) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော အကြမ်းဖက်ဗုံးခွဲတိုက်ခိုက်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျူးလွန်သည့်ပြစ်မှု၊

(၉) အခန်း (၁၂) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းထောက်ပံ့မှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ပြစ်မှု၊

(၁၀) အများပြည်သူ၏ လုံခြုံရေးကိုဖြစ်စေ၊ အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်ကို ဖြစ်စေ၊ အများပြည်သူ သို့မဟုတ် တစ်ဦးတစ်ယောက်အတွက် အရေးကြီးသော အခြေခံအဆောက်အအုံများကိုဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံပိုင်အဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်၊ စက်ပစ္စည်းကိရိယာနှင့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကိုဖြစ်စေ ပြင်းထန်စွာ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးစေရန် ပြုလုပ်မှုများ၊

(၁၁) ပြည်ပရှိ နိုင်ငံတော်ပိုင် သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်အစိုးရပိုင် အဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်၊ စက်ပစ္စည်းကိရိယာနှင့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်၏ သံရုံးနှင့်ကောင်စစ်ဝန်ရုံးအပါအဝင် သံတမန်ဆိုင်ရာရုံးများကိုလည်းကောင်း ကျူးလွန်သည့်အကြမ်းဖက်မှု၊

(၁၂) အကြမ်းဖက်သမားကိုဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်ခုခု၏ အဖွဲ့ဝင်ကိုဖြစ်စေ လက်နက်နှင့်ခဲယမ်းမီးကျောက်များ၊ ဇီဝ၊ ဓာတုနှင့် နျူကလီးယား လက်နက်များ၊ ပေါက်ကွဲစေတတ်သော လက်နက်ပစ္စည်းများ သို့မဟုတ် နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်းများကို ထုတ်လုပ်ပေးရန်၊ လွှဲပြောင်းပေးပို့ရန်၊ လက်ခံထိန်းသိမ်းပေးရန်၊ ထောက်ပံ့ရန် သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့ရန် ကမ်းလှမ်းသည့် ပြုလုပ်မှုများ၊

(၁၃) အများပြည်သူအတွင်း ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့မှုဖြစ်ပေါ်စေခြင်း၊ အစိုးရ သို့မဟုတ် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုအား ဥပဒေနှင့်မညီသည့် လုပ်ရပ်တစ်ခုကို အတင်းအကျပ်ပြုလုပ်စေခြင်း သို့မဟုတ် ဥပဒေနှင့်အညီ ပြုလုပ်ရမည်ကို မပြုလုပ်ဘဲ ရှောင်ရှားစေခြင်းတို့ကို ရည်ရွယ်၍ အရပ်သားကိုဖြစ်စေ၊ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခတိုက်ပွဲဖြစ်နေသည့် အခြေအနေတွင် စစ်ပြိုင်မှု၌ ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခြင်းမရှိသည့် အခြားသူတစ်ဦးဦးကိုဖြစ်စေ သေစေရန် သို့မဟုတ် အပြင်းအထန်နာကျင်စေရန်နှင့် အခြားပြုလုပ်မှုများ၊

(၁၄) အကြမ်းဖက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အများပြည်သူ၏ ကျန်းမာရေးကိုဖြစ်စေ၊ ဘေးကင်းရေးကိုဖြစ်စေ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကိုဖြစ်စေ ဆိုးရွားစွာထိခိုက်စေသည့်အကြမ်းဖက်မှုများ၊

(၁၅) အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်ခုခုတွင်ဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖက်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင်ဖြစ်စေ သူတစ်ဦးဦးအား ပါဝင်စေရန် တိုက်တွန်းမှု၊ စည်းရုံးသိမ်းသွင်းမှု၊ ဝါဒဖြန့်မှု ၊ စုဆောင်းရန် ပြုလုပ်မှုများ၊

(၁၆) အကြမ်းဖက်အုပ်စုဖွဲ့စည်းရန်၊ အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်ခုခုတွင် သိလျက်နှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်၊ တာဝန်ပေး၍ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်စေရန် ပြုလုပ်မှုများ၊

(၁၇) အကြမ်းဖက်သမားကိုဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်ခုခု၏ အဖွဲ့ဝင်ကိုဖြစ်စေ ဖမ်းဆီး၍ အရေးယူခြင်းမပြုနိုင်စေရန် သို့မဟုတ် လွတ်မြောက်စေရန် အလို့ငှာ ထိမ်ချန်ခြင်း သို့မဟုတ် သိလျက်နှင့် ခိုလှုံခွင့်ပေးခြင်း၊ ပုန်းအောင်းခွင့်ပေးခြင်း၊ ယာယီတည်းခိုနေထိုင်ခွင့်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ဝှက်ထားခြင်းပြုလုပ်မှုများ၊

(၁၈) အကြမ်းဖက်သမားကိုဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်ခုခု၏အဖွဲ့ဝင်ကိုဖြစ်စေ အဆောက်အအုံနှင့် နေရာတစ်ခုခုကို အသုံးပြုခွင့်၊ စုဝေးခွင့်၊ အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခွင့်ပေးရန်၊ အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးရန် သို့မဟုတ် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးရန် ပြုလုပ်မှုများ။

(ဂ) **ရေအောက်သယံဇာတရှာဖွေရေး အဆောက်အအုံ** ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်၏ ကမ်းလွန်ရေတိမ်ပိုင်းတွင် ရေအောက်သယံဇာတရှာဖွေရေး သို့မဟုတ် ထုတ်ယူအသုံးပြုရေးအတွက်ဖြစ်စေ၊ အခြားစီးပွားရေးအတွက်ဖြစ်စေ ရည်ရွယ်၍ ပင်လယ်ကြမ်းပြင်တွင် အခိုင်အမာတပ်ဆင် ဆောက်လုပ်ထားသော ဖန်တီးထားသည့်ကျွန်း သို့မဟုတ် နေရာ အဆောက်အအုံကို ဆိုသည်။

(ဃ) **အကြမ်းဖက်အုပ်စုပိုင်ပစ္စည်းများ** ဆိုသည်မှာ အကြမ်းဖက်မှုကျူးလွန်ရာမှ ရရှိသည့်အကျိုးအမြတ်များ၊ အကြမ်းဖက်မှုတစ်ရပ်ကို ကျူးလွန်ရာတွင် အသုံးပြုခဲ့သည့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုနေသည့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုလိမ့်မည်ဟု ယူဆရသည့် ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ၊ အကြမ်းဖက်သမား သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်ခုက အသုံးပြုခဲ့သည့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုနေသည့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုလိမ့်မည်ဟု ယူဆရသည့် ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ၊ အကြမ်းဖက်သမား သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်စု သို့မဟုတ် အဆိုပါအုပ်စု၏ ကိုယ်စား အခြားသူတစ်ဦးဦးက ပိုင်ဆိုင်ထားသည့် သို့မဟုတ် ထိန်းချုပ်ထားသည့် ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ၊ အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်ခုအား ထောက်ပံ့ရန် သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်မှုတစ်ခုအား ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် စုဆောင်းခဲ့သည့်ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများနှင့် အဆိုပါငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများမှ ဆင့်ပွားဆင်းသက်လာသည့် ငွေကြေးနှင့် အကျိုးအမြတ်များကို ဆိုသည်။

(င) **လေယာဉ်ဝန်ဆောင်မှုပေးချိန်** ဆိုသည်မှာ မြေပြင်မှ လေယာဉ်မထွက်ခွာမီ အမှုထမ်းများ လေယာဉ်ပျံသန်းရေးအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုလုပ်ငန်းများ စတင်ဆောင်ရွက်ချိန်မှစ၍ လေယာဉ်ဆင်းသက်ပြီး ၂၄ နာရီ ကြာသည့်အထိ ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသော အချိန်ကာလကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် လေယာဉ်ပျံသန်းချိန် တစ်လျှောက်လုံး ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသည့် အချိန်ကာလလည်း ပါဝင်သည်။

(စ) **အခြေခံအဆောက်အအုံများ** ဆိုသည်မှာ အများပြည်သူ အကျိုးငှာ အများပြည်သူပိုင်အနေဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင် အနေဖြင့်ဖြစ်စေ အသုံးပြုသော၊ ရယူထားသော၊ ဖြည့်ဆည်းထောက်ပံ့ပေးသော သို့မဟုတ် ဖြန့်ဖြူးပေးသောရေ၊ မိလ္လာအညစ်အကြေး၊ စွမ်းအင်၊ လောင်စာ၊ ကုန်းလမ်း၊ ရထားလမ်း၊ ရေကြောင်းလမ်း၊ တံတား၊ လေဆိပ် သို့မဟုတ် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးစသည့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို ဆိုသည်။

(ဆ) **နိုင်ငံပိုင် အဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်၊ စက်ပစ္စည်းကိရိယာနှင့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ** ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်၏ကိုယ်စားလှယ်၊ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ၊ ဥပဒေပြုရေး သို့မဟုတ် တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့ဝင်များ၊ နိုင်ငံတော်၏ အရာထမ်း၊ အမှုထမ်းများ သို့မဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် အစိုးရဌာနအချင်းချင်း ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်းများ မှ အရာထမ်း၊ အမှုထမ်းများအတွက် ယင်းတို့၏ တရားဝင်တာဝန်ထမ်းဆောင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ယာယီ သို့မဟုတ် အမြဲတမ်းနေထိုင်သော အဆောက်အအုံ သို့မဟုတ် အသုံးပြုသောယာဉ်၊ စက်ပစ္စည်းကိရိယာနှင့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းတို့ကိုဆိုသည်။

(ဇ) **အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အကာအကွယ် ပေးရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်** ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်အတွင်းသို့ ပြည်ပနိုင်ငံတစ်ခုခုမှ မည်သည့်အချိန်အခါ၌မဆို ရောက်ရှိနေသည့် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးဦးကို ဆိုသည်-

(၁) သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ နိုင်ငံ၏ အကြီးအကဲ၊ နိုင်ငံ၏ အကြီးအကဲ ကဲ့သို့ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်သောအဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင်၊ အစိုးရအဖွဲ့အကြီးအကဲ၊ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးနှင့် သံတမန်များ၊

(၂) ပုဒ်မခွဲငယ် (၁) ပါ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်အတူ လိုက်ပါသော ယင်းတို့၏ မိသားစုဝင်များ၊

(၃) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေနှင့်အညီ အထူးအကာအကွယ် ရထိုက်ခွင့်ရှိသော သံတမန်ကိုယ်စားလှယ်များ အပါအဝင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ကိုယ်စားလှယ်၊ အရာရှိတစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် အစိုးရအချင်းချင်း ဖွဲ့စည်းထားသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခု၏ အရာရှိ သို့မဟုတ် အခြားကိုယ်စားလှယ်။

(ဈ) **ဇီဝ၊ ဓာတုနှင့် နျူကလီးယားလက်နက်** ဆိုသည်မှာ ဇီဝလက်နက်၊ ဓာတုလက်နက်နှင့် နျူကလီးယားလက်နက်တို့ကို ဆိုသည်။

(ည) **ဇီဝလက်နက်** ဆိုသည်မှာ အောက်ပါပစ္စည်းကိရိယာတစ်မျိုးမျိုးကို ဆိုသည်-

(၁) ရောဂါမဖြစ်ပွားရန် ကာကွယ်ရေးအတွက်ဖြစ်စေ၊ အန္တရာယ်ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးအတွက်ဖြစ်စေ၊ အခြားငြိမ်းချမ်းသော ရည်ရွယ်ချက်များအတွက်ဖြစ်စေ မှန်ကန်ကြောင်းထင်ရှားပြသမှုမရှိဘဲ မူလအနေအထား သို့မဟုတ် ထုတ်လုပ်မှု နည်းလမ်းအရ မည်သည့်ပုံသဏ္ဍာန်၊ မည်သည့် အရေအတွက်မဆိုရှိသည့် အဏုဇီဝပစ္စည်း၊ အခြားဇီဝပစ္စည်းနှင့် အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေသော ပစ္စည်းများ၊

(၂) ရန်လိုသော ရည်ရွယ်ချက်များအတွက်ဖြစ်စေ၊

လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများအတွက်ဖြစ်စေ အဆိုပါ အဏုဇီဝပစ္စည်း၊ အခြားဇီဝပစ္စည်း သို့မဟုတ် အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေသော ပစ္စည်းများအသုံးပြုရန် ဒီဇိုင်းပုံစံရေးဆွဲပြုလုပ်ထားသော လက်နက်များ၊ ပစ္စည်းကိရိယာများ သို့မဟုတ် သယ်ဆောင်သည့် ပစ္စည်းများ။

(၄) **ဓာတုလက်နက်** ဆိုသည်မှာ အောက်ပါ အဆိပ်အတောက် ဓာတုပစ္စည်းများ၊ လက်နက် ပစ္စည်းကိရိယာများ အတူတကွ ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ တသီးတခြားစီ ရှိသည်ဖြစ်စေ ယင်းဓာတု လက်နက်ပစ္စည်းများကို ဆိုသည်-

(၁) စက်မှု၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ သုတေသန၊ ဆေးဝါးဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် အခြားငြိမ်းချမ်းစွာ အသုံးချရေးအတွက် သော်လည်းကောင်း၊ အဆိပ်အတောက် ဓာတုပစ္စည်းများနှင့် ဓာတုလက်နက်များအား တိုက်ရိုက်ကာကွယ်ရေးအတွက် သော်လည်းကောင်း၊ ဓာတုအဆိပ် အတောက်ပစ္စည်းများဖြင့် အသုံးပြုမည့် စစ်ရေးကိစ္စများအတွက် သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်တွင်း ဆူပူအုံကြွမှုများအား နှိမ်နင်းရေးအတွက် သော်လည်းကောင်း အသုံးပြုရန် မရည်ရွယ်သည့် အဆိပ်အတောက် ဓာတုပစ္စည်းများ၊

(၂) ပုဒ်မခွဲငယ် (၁) ပါ အဆိပ်အတောက် ဓာတုပစ္စည်းများဖြင့် လူကိုသေစေရန် သို့မဟုတ် ဘေးဥပဒ်ဖြစ်စေရန် အထူးစီမံ ထုတ်လုပ်ထားသည့် လက်နက်ပစ္စည်းများနှင့်ပစ္စည်းကိရိယာများ၊

(၃) ပုဒ်မခွဲငယ် (၂) ပါ လက်နက်ပစ္စည်းများ၊ ပစ္စည်းကိရိယာများကို တိုက်ရိုက်အသုံးပြုရေးအတွက် အထူးစီမံထုတ်လုပ်ထားသည့် အခြားပစ္စည်းကိရိယာများ။

(၅) **နျူကလီးယားလက်နက်** ဆိုသည်မှာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဏုမြူစွမ်းအင်အေဂျင်စီမှ ပြုစုထားသော နျူကလီးယား ဒြပ်ပစ္စည်းများအား ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးမှု ပဋိညာဉ်စာချုပ် ၁၉၈၀ ပါ အခန်း (၁)၊ အပိုဒ် ၁ (က) နှင့် (ခ) တွင် ဖွင့်ဆိုထားသည် နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်းများ ပါဝင်သော လက်နက်ကိုဆိုသည်။

(၆) **ပစ္စည်းကိရိယာ** ဆိုသည်မှာ မည်သို့သော နျူကလီးယား ပေါက်ကွဲမှု ဖြစ်စေသည့် ပစ္စည်းကိုမဆို သို့မဟုတ် ရေဒီယို သတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်းကို ပျံ့နှံ့စေသော သို့မဟုတ် ဓာတ်ရောင်ခြည် ထုတ်လွှတ်စေသောပစ္စည်း၏ ဓာတ်ရောင်ခြည်ဆိုင်ရာ ဂုဏ်သတ္တိများကြောင့် သေဆုံးခြင်း၊ ခန္ဓာကိုယ်အား ပြင်းထန်စွာ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရစေခြင်း သို့မဟုတ် ပစ္စည်းများ သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြီးမားစွာ ပျက်စီးစေခြင်းတို့ကို ဖြစ်စေနိုင်သော ပစ္စည်းကိုဆိုသည်။

(၇) **နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း** ဆိုသည်မှာ ပလူတိုနီယံ-၂၃၈အိုင်ဆိုတုပ်ပါဝင်မှု ၈၀% ထက်ပို၍ ပါဝင်သော ပလူတိုနီယံမှအပ ဖြစ်သော ပလူတိုနီယံ၊ ယူရေနီယံ -၂၃၃၊ ပါဝင်ကိန်း မြှင့်တင်ထားသော ယူရေနီယံအိုင်ဆိုတုပ် -၂၃၃ သို့မဟုတ် ၂၃၅၊ သတ္တုရိုင်း သို့မဟုတ် ကြွင်းကျန်သတ္တုရိုင်းမှအပ သဘာဝ အလျောက်ဖြစ်ပွားလာသည့် ယူရေနီယံပါဝင်သည့် အိုင်ဆိုတုပ် အရောများ၊ ဖော်ပြပါ ဒြပ်ပစ္စည်းတစ်မျိုး သို့မဟုတ် တစ်မျိုး ထက်ပို၍ ပါဝင်သော မည်သည့်ဒြပ်ပစ္စည်းများကိုမဆို ဆိုသည်။

(၈) **ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်း** ဆိုသည်မှာ နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း နှင့် အလိုအလျောက် ပြိုကွဲခြင်းဖြစ်နိုင်သော နျူကလီးယပ်များပါဝင်သည့် ရေဒီယိုသတ္တိကြွအရာဝတ္ထုများ (ယင်းဖြစ်စဉ်တွင် တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်မကပိုသော အိုင်းယွန်းဖြစ် ဓာတ်ရောင်ခြည် အယ်လဖာ၊ ဘီတာ၊ နယူထရွန်အမှုန်နှင့် ဂမ္မာရောင်ခြည်များ ထွက်ရှိပြီး) နှင့် ၎င်းတို့၏ ရေဒီယိုသတ္တိကြွနိုင်သော သို့မဟုတ် ကွဲထွက်ခြင်းဖြင့် နျူကလီးယား စွမ်းအင်ထုတ်လွှတ်နိုင်စွမ်းသော ဂုဏ်သတ္တိများကြောင့် သေစေနိုင်ခြင်း၊ ခန္ဓာကိုယ်အား အပြင်းအထန်နာကျင်စေခြင်း သို့မဟုတ် ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြီးမားစွာ ပျက်စီးစေခြင်းဖြစ်စေနိုင်သော ပစ္စည်းများကို ဆိုသည်။

(၉) **နျူကလီးယားအဆောက်အအုံ** ဟုဆိုရာတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်သည် -

(၁) ရေယာဉ်၊ မော်တော်ယာဉ်၊ လေယာဉ် သို့မဟုတ် အာကာသယာဉ် တစ်မျိုးမျိုးပေါ်တွင် အဆိုပါယာဉ်များ ရွေ့လျားနိုင်ရေးအတွက် စွမ်းအင်ပင်ရင်းအဖြစ် အသုံးပြုရန် သို့မဟုတ် အခြားရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အသုံးချရန် တပ်ဆင်ထားသော နျူကလီးယား ဓာတ်ပေါင်းဖိုအပါအဝင် နျူကလီးယားဓာတ်ပေါင်းဖိုများ၊

(၂) ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်း၊ အဆင့်ဆင့်ပြုပြင်စီရင်ခြင်း သို့မဟုတ် သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းတို့အတွက် အသုံးပြုသည့်မည်သည့် စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ သိုလှောင်ရုံ အဆောက်အအုံကို မဆို သို့မဟုတ် ယာဉ်စက်ပစ္စည်းကို မဆို၊

(၃) နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်ခြင်း၊ အဆင့်ဆင့် ပြုပြင်စီရင်ခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်း၊ ကိုင်တွယ်ခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်း သို့မဟုတ် စွန့်ပစ်ခြင်းပြုသည့် အဆောက်အအုံများနှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာများ ပူးတွဲပါရှိသည့် အဆောက်အအုံတစ်ခုကို ဆိုသည်။ ယင်း အဆောက်အအုံကို ပျက်စီးစေပါက သို့မဟုတ် နှောင့်ယှက်မှု ဖြစ်စေပါက သိသာများပြားသော ပမာဏရှိသည့် ဓာတ်ရောင်ခြည် သို့မဟုတ် ရေဒီယိုသတ္တိကြွ ဒြပ်ပစ္စည်းများ ထုတ်လွှတ်စေနိုင်သည့် အဆောက်အအုံ။

(၁၀) **အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်းသယ်ယူပို့ဆောင်မှု** ဆိုသည်မှာ နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်းကို မည်သို့သောနည်းလမ်းဖြင့်မဆို စတင်တင်ပို့ရာနိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ်ကို ကျော်လွန်၍ ပို့ဆောင်ရန်အလို့ငှာ ထိုနိုင်ငံမှ ကုန်တင်ပို့သူ၏ အဆောက်အအုံ တစ်ခုခုမှ ထွက်ခွာမှုဖြင့် စတင်ပြီး အဆုံးသတ် အသုံးချမည့်နိုင်ငံရှိ ကုန်လက်ခံသူ၏ အဆောက်အအုံတစ်ခုခုသို့ ရောက်ရှိမှုဖြင့် အဆုံးသတ်ခြင်းကို ဆိုသည်။

(၁၁) **ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်း** ဆိုသည်မှာ အောက်ပါ ပစ္စည်းကိရိယာတစ်ခုခုကို ဆိုသည်-

(၁) သူတစ်ဦးဦးအား သေစေရန် သို့မဟုတ် အပြင်းအထန်နာကျင်စေရန်သော်လည်းကောင်း၊ အရာဝတ္ထုပစ္စည်းများအား ဆိုးရွားစွာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးစေရန်သော်လည်းကောင်း ပုံစံရေးဆွဲတီထွင်ထုတ်လုပ်သည့် သို့မဟုတ် စွမ်းအားရှိသည့် ပေါက်ကွဲစေတတ်သော သို့မဟုတ် မီးလောင်စေတတ်သော လက်နက် သို့မဟုတ် ပစ္စည်းကိရိယာ၊

(၂) အဆိပ်အာနိသင်ရှိသော ဇီဝပစ္စည်းများ၊ ဓာတုပစ္စည်းများ၊ အဆိပ်အတောက်များ၊ အလားတူပစ္စည်းများ၊ ဓာတ်ရောင်ခြည် သို့မဟုတ် ရေဒီယိုသတ္တိကြွ ဒြပ်ပစ္စည်းများထုတ်လွှတ်ခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးခြင်း သို့မဟုတ် ထိခိုက်မိစေခြင်းဖြင့် သူတစ်ဦးဦးအား သေစေရန် သို့မဟုတ် အပြင်းအထန်နာကျင်စေရန်သော်လည်းကောင်း၊ အရာဝတ္ထုပစ္စည်းများအား ဆိုးရွားစွာပျက်စီးဆုံးရှုံးစေရန်သော်လည်းကောင်း ပုံစံရေးဆွဲ တီထွင်ထုတ်လုပ်သည့် သို့မဟုတ် စွမ်းအားရှိသည့် လက်နက် သို့မဟုတ် ပစ္စည်းကိရိယာ။

(၁၂) **ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ပလတ်စတစ်ဝတ္ထုပစ္စည်း** ဆိုသည်မှာ ပျော့ပျောင်းသော သို့မဟုတ် ဆွဲဆန့်လျှင် ရှုန်းတတ်သော ပုံသဏ္ဍာန်တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ပေါက်ကွဲစေရန် ပြုလုပ်ထားသော ပလတ်စတစ်ဝတ္ထုပစ္စည်းကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ပလတ်စတစ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများကို စုံစမ်းထောက်လှမ်း ရှာဖွေရေးအတွက် အမှတ်အသား ပြုလုပ်ရေးဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းနှင့်အညီ ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများဖြင့် ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ပလတ်စတစ်ဝတ္ထုပစ္စည်းဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်သော အခြား အရာဝတ္ထုပစ္စည်းတစ်ခုခုလည်းပါဝင်သည်။

အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေပြဋ္ဌာန်း

(န) **သဘော်** ဆိုသည်မှာ စွမ်းအင်တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် မောင်းနှင်သော ရေယာဉ်၊ ရေအောက် ငုပ်လျှိုးမောင်းနှင်နိုင်သော ရေယာဉ် သို့မဟုတ် ရေပြင်ပေါ်တွင် ရွေ့လျားသွားလာနိုင်သော အခြား ရေယာဉ်တစ်မျိုးမျိုးအပါအဝင် ပင်လယ်ကြမ်းပြင်နှင့်အမြဲစွဲကပ်ထားခြင်းမရှိသော မည်သည့်ရေယာဉ်မျိုးကိုမဆို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ရွေ့လျားနိုင်သော ကမ်းလွန်သယံဇာတ တူးဖော်ရေးစင်နှင့် ရှပ်ပြေးအမြန်ယာဉ်များလည်း ပါဝင်သည်။

(ပ) **အကြမ်းဖက်သမား** ဆိုသည်မှာ အကြမ်းဖက်မှုတစ်ခုခုကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တစ်နည်းနည်းဖြင့် ကျူးလွန်သူ သို့မဟုတ် ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်သူကိုသော်လည်းကောင်း၊ အကြမ်းဖက်မှုတွင် ကြံရာပါအဖြစ် ပါဝင်သူ သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်မှုကျူးလွန်ရန် အခြားသူများအား ညွှန်ကြားသူ သို့မဟုတ် စည်းရုံးသိမ်းသွင်းသူကို သော်လည်းကောင်း၊ အကြမ်းဖက်မှုကျူးလွန်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပါဝင်ထောက်ပံ့သူကိုသော်လည်းကောင်း ဆိုသည်။

(ဖ) **အကြမ်းဖက်အုပ်စု** ဆိုသည်မှာ အကြမ်းဖက်မှုတစ်ခုကိုကျူးလွန်ရန် အချိန်ကာလတစ်ခုယူ၍ ဖွဲ့စည်းထားသည့် လူနှစ်ဦးနှင့်အထက် ပါဝင်သောအသင်းအဖွဲ့ကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ လည်းကောင်း၊ ဗဟိုအဖွဲ့က ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့် လည်းကောင်း ကြေညာထားသည့် အကြမ်းဖက်အုပ်စုလည်း ပါဝင်သည်။

(ဗ) **လှုံ့ဆော်မှု** ဆိုသည်မှာ အကြမ်းဖက်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရေး အတွက် လှုံ့ဆော်ရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သတင်းစကား သို့မဟုတ် သတင်းအချက်အလက်ကို သိသိသာသာဖြစ်စေ၊ မသိမသာဖြစ်စေ၊ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ ဖြန့်ဝေခြင်း၊ အားပေး အားမြှောက်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် အခြားတစ်နည်းနည်းဖြင့် ကြားမြင်သိရှိစေခြင်းကို ဆိုသည်။

(ဘ) **ထောင်ဒဏ်တစ်သက်** ဆိုသည်မှာ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရသူအား အကျဉ်းထောင်၌ သေသည်အထိ ပြစ်ဒဏ်ကျခံစေရန် ချမှတ်သည့် ထောင်ဒဏ်ကို ဆိုသည်။

(မ) **အများပြည်သူအသုံးပြုသည့်နေရာ** ဆိုသည်မှာ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ဘာသာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အစိုးရဆိုင်ရာကိစ္စ၊ ဖျော်ဖြေမှု၊ အပန်းဖြေမှုစသည့် ကိစ္စများအတွက် အချိန်ကာလအပိုင်းအခြား တစ်ခုခုအတွက် ဖြစ်စေ၊ အခိုက်အတန့်ဖြစ်စေ၊ အချိန်တစ်ဆက်တည်းဖြစ်စေ အများပြည်သူဝင်ထွက်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်ရှိသော အဆောက်အအုံ၊ မြေနေရာ၊ ကုန်းလမ်း၊ ရထားလမ်း၊ ရေလမ်းကြောင်း သို့မဟုတ် အလားတူ အခြားနေရာ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုခုကို ဆိုသည်။

(ယ) **ရန်ပုံငွေ** ဆိုသည့်စကားရပ်တွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်သည်-

(၁) ထိတွေ့၍ ရနိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ မရနိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းဖြစ်စေ၊ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းဖြစ်စေ တစ်နည်းနည်းဖြင့် ရရှိသည့်ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ၊ ငွေရေးကြေးရေး ပိုင်ဆိုင်မှုများနှင့် စီးပွားရေး အရင်းအမြစ်များ၊

(၂) ဘဏ်အပ်နှံငွေများ၊ ခရီးသွားချက်လက်မှတ်များ၊ ဘဏ်ချက်လက်မှတ်များ၊ ငွေပေးအမိန့်များ၊ အစုရှယ်ယာများ၊ ငွေချေးသက်သေခံ လက်မှတ်များ၊ ငွေတိုက်စာချုပ်များ၊ ဘဏ်ငွေလွှဲလွှာများနှင့် ငွေထုတ်ပေးခွင့်စာများ အပါအဝင် မည်သည့် အီလက်ထရောနစ် သို့မဟုတ် ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းလမ်းဖြင့်မဆိုရှိသည့် ငွေကြေး၊ ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် အကျိုးအမြတ်များအတွက် အထောက်အထားဖြစ်သော တရားဝင် စာတမ်းအမှတ်အသားများ သို့မဟုတ် စာချုပ်စာတမ်းများ။

(ရ) **ဗဟိုအဖွဲ့** ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့က ဖွဲ့စည်းသော အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေး ဗဟိုအဖွဲ့ကို ဆိုသည်။

(လ) **တပ်ဖွဲ့ဝင်များ** ဆိုသည်မှာ အကြမ်းဖက်မှုများ၊ အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာပြစ်မှုများ၊ အကြမ်းဖက်အုပ်စုများနှင့် အကြမ်းဖက်သမားများအား စုံစမ်းစစ်ဆေးဖော်ထုတ်ရေး၊ သက်သေခံပစ္စည်းသိမ်းဆည်းရေး၊ ထိန်းချုပ်ရေးနှင့် အရေးယူရေးတို့အတွက် ဤဥပဒေအရဖွဲ့စည်း၍ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို သတ်မှတ်ပေးသော စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့များ၊ တားဆီးနှိမ်နင်းရေးတပ်ဖွဲ့များ၊ ငွေကြေးဆိုင်ရာ စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးတပ်ဖွဲ့နှင့် အထူးတပ်ဖွဲ့ဝင်များကို ဆိုသည်။

အခန်း (၂)
ရည်ရွယ်ချက်

၄။ ဤဥပဒေ၏ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

(က) လူသားတို့၏ အသက်နှင့်ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်းကောင်း အကြမ်းဖက်မှုကျူးလွန်ခြင်းကို တားဆီးကာကွယ်ရန်၊

(ခ) နိုင်ငံတော်၏ အုပ်ချုပ်ရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကဏ္ဍများတွင် နည်းလမ်းမျိုးစုံအသုံးပြု၍ အကြမ်းဖက်မှုကျူးလွန်ခြင်းကို ကာကွယ်ရန်၊

(ဂ) အကြမ်းဖက်အုပ်စုများ၊ အကြမ်းဖက်သမားများ၊ ယင်းတို့၏ လှုပ်ရှားမှုများ၊ လှုံ့ဆော်မှုများ၊ အကြမ်းဖက်မှုကိုဖြစ်စေသည့် အကြောင်းအရင်းများနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာပြစ်မှုများကို ဖော်ထုတ်၍ ကာကွယ်တားဆီးအရေးယူရန်၊

(ဃ) အကြမ်းဖက်မှုများကို ကာကွယ်ရေးနှင့် တားဆီးနှိမ်နင်းရေးတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ကုလသမဂ္ဂအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းများ၊ ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီဆုံးဖြတ်ချက်များ၊ အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အာဆီယံကွန်ဗင်းရှင်းတို့နှင့် လိုက်လျောညီထွေ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊

(င) ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်း၍ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ဒေသတွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကို ပူးပေါင်းထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်။

အခန်း (၃)
ဗဟိုအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ယင်း၏တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

၅။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သည်-

(က) ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများမှ ဝန်ကြီးများ၊ အစိုးရဌာနနှင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များက အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ်လည်းကောင်း ပါဝင်သည့် အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးဗဟိုအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရမည်။

(ခ) ဗဟိုအဖွဲ့ကို လိုအပ်ပါက ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။

၆။ ဗဟိုအဖွဲ့၏ တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

(က) အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မူဝါဒများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် စီမံချက်များချမှတ်ခြင်း၊

(ခ) လိုအပ်သော လုပ်ငန်းကော်မတီများနှင့် အဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်း၍ လုပ်ငန်းတာဝန်များ သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊ လမ်းညွှန်ခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်း၊

(ဂ) လုပ်ငန်းကော်မတီများ၊ အဖွဲ့များ၊ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများကို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအတွက် ညှိနှိုင်းပေးခြင်း၊ လမ်းညွှန်ခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်း၊

(ဃ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာငြိမ်းချမ်းရေး၊ လုံခြုံရေးနှင့် တည်ငြိမ်ရေးကို ခြိမ်းခြောက်သည့် ဇီဝ၊ ဓာတုနှင့် နျူကလီးယားလက်နက်များ၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်းများပါဝင်သည့် အဖျက်စွမ်းအားကြီးမားသော လက်နက်များအား တားဆီးကာကွယ်ရေး၊ ဖယ်ရှားရေးနှင့် ဖျက်ဆီးရေးတို့အတွက် လိုအပ်သောအစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(င) ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ ကြေညာချက်အရဖြစ်စေ အဖွဲ့အစည်း၊ အသင်းအဖွဲ့ သို့မဟုတ် အုပ်စုတစ်ခုခုကို အကြမ်းဖက်အုပ်စုအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သူတစ်ဦးဦးကို အကြမ်းဖက်သမားအဖြစ်လည်းကောင်း သတ်မှတ်ကြေညာခြင်းနှင့် ကြေညာချက်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခြင်း၊

(စ) အကြမ်းဖက်အုပ်စု သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်သမားက ပိုင်ဆိုင်သော သို့မဟုတ် ငှားရမ်းအသုံးပြုသော သို့မဟုတ် ထိန်းချုပ်ပျံသန်းသော လေယာဉ်များအား နိုင်ငံတော်၏ ပိုင်နက်နယ်မြေအတွင်း ဆင်းသက်ခြင်း၊ ယင်းမှပျံတက်ထွက်ခွာခြင်းမပြုနိုင်ရေး အစီအမံများချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဆ) အကြမ်းဖက်မှုများကို တားဆီးနှိမ်နင်းရေးနှင့် တိုက်ဖျက်ရေးတို့အတွက် ဤဥပဒေ အခန်း (၁၅)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်းကောင်း၊ အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းဝင်နိုင်ငံများနှင့်လည်းကောင်း ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဇ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းဝင်နိုင်ငံများ၊ ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းဝင်နိုင်ငံများနှင့် ဤဥပဒေအခန်း (၁၆) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ အကြမ်းဖက်သမားများကို အပြန်အလှန် လွှဲပြောင်းပေးရန် ခွင့်ပြုမိန့်ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် ငြင်းပယ်ခြင်း၊

(ဈ) ဤဥပဒေအခန်း (၁၈) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ တည်ထောင်ထားရှိသော အကြမ်းဖက်မှုတားဆီးကာကွယ်ရေးနှင့် တိုက်ဖျက်ရေး ရန်ပုံငွေကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် သုံးစွဲခြင်း၊

(ည) အကြမ်းဖက်မှုများကို တားဆီးနှိမ်နင်းရာတွင်ပါဝင်ပြီး ထိရောက်စွာ တားဆီးနှိမ်နင်းသည့် တပ်ဖွဲ့ဝင်များ၊ အရာထမ်း၊ အမှုထမ်းများနှင့် ပြည်သူများအား ဂုဏ်ပြုချီးမြှင့်ခြင်း၊

(ဋ) အကြမ်းဖက်သမား သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်အုပ်စု၏ ကြံစည်အားထုတ်မှုကို ကြိုတင်သတင်းပေးသူ၏ လုံခြုံရေးကိုဖြစ်စေ၊ အရေးယူမှု သို့မဟုတ် တရားစွဲဆိုမှုများတွင် သတင်းပေးသူနှင့် သက်သေများ၏ လုံခြုံရေးကိုဖြစ်စေ ထိရောက်စွာ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုပေးနိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့် အစီအစဉ်များချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဌ) ပုဒ်မခွဲ (င)အရ အကြမ်းဖက်သမား သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်အုပ်စုအဖြစ် ကြေညာသည့်အခါ ယင်းအကြမ်းဖက်သမား သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်အုပ်စုပိုင်ပစ္စည်းများနှင့် ရန်ပုံငွေများကိုထိန်းချုပ်ရန် အမိန့်ထုတ်ပြန်ခြင်း၊

(ဍ) ပုဒ်မခွဲ (ဌ) ပါ အကြမ်းဖက်အုပ်စုပိုင်ပစ္စည်းနှင့် ရန်ပုံငွေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု၊ ငွေကြေးလွှဲပြောင်းမှုတို့ကို မည်သူမျှမပြုလုပ်ရန် တားမြစ်ချက် ထုတ်ပြန်ခြင်း၊

(ဎ) ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီနှင့် ဗဟိုအဖွဲ့က အကြမ်းဖက်သမား သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်အုပ်စုအဖြစ် ကြေညာထားရာမှ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းသည့်အခါ ပုဒ်မခွဲ (ဌ)ပါ ပစ္စည်းများနှင့် ရန်ပုံငွေများအပေါ် ထိန်းချုပ်ခြင်းအမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ခြင်း၊

(ဏ) သဘောရိုးဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အကျိုးစီးပွားကို မထိခိုက်စေရန် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးခြင်း၊

(တ) ပုဒ်မခွဲ (ဌ) မှ ပုဒ်မခွဲ (ဏ)ထိ လုပ်ငန်းစဉ်ဆိုင်ရာမူဝါဒနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများချမှတ်၍ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည့်ဌာန သို့မဟုတ် တပ်ဖွဲ့၏ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မှုကို လမ်းညွှန်ကွပ်ကဲခြင်း၊

(ထ) အကြမ်းဖက်မှုကျူးလွန်ရန် သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် အကျိုးအမြတ်မရည်ရွယ်သော အဖွဲ့အစည်းများအား အသွင်ယူဖွဲ့စည်းခြင်း သို့မဟုတ် ငွေကြေးထောက်ပံ့ရာလမ်းကြောင်းအဖြစ်အသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် လမ်းကြောင်းပြောင်းခြင်း သို့မဟုတ် ဖုံးကွယ်ခြင်းမပြုနိုင်စေရန် လိုအပ်သောလမ်းညွှန်မှုနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ချမှတ်ခြင်း၊

(ဒ) အကြမ်းဖက်မှုကို ဖော်ထုတ်အရေးယူနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကော်မတီများ၊ တားဆီးနှိမ်နင်းရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အများပြည်သူသို့ အသိပညာပေးရေးနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများအား လမ်းညွှန်ခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်းများဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဓ) အကြမ်းဖက်မှုတားဆီးနှိမ်နင်းရေး၊ တိုက်ဖျက်ရေးတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဗဟိုအဖွဲ့၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သို့ အခါအားလျော်စွာ အစီရင်ခံတင်ပြခြင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ကပေးအပ်သည့် အခြားတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခြင်း။

အခန်း (၄)
မြို့ပြလေကြောင်းပျံသန်းရေးနှင့် လေဆိပ်တို့ကိုဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် ဥပဒေမဲ့ပြုလုပ်မှုများကို တားဆီးနှိမ်နင်းခြင်းနှင့် တိုက်ဖျက်ခြင်း

၇။ မည်သူမဆို လေယာဉ်ဝန်ဆောင်မှုပေးချိန် လေယာဉ်ပေါ်၌ အောက်ပါ တစ်ခုခုကို ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တမင်ကျူးလွန်ပါက မြို့ပြလေကြောင်းပျံသန်းရေးနှင့်လေဆိပ်တို့ကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် ပြစ်မှုမြောက်သည်-

(က) သူတစ်ဦးဦးက လေယာဉ်ပေါ်တွင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်မှု၊

(ခ) လေယာဉ်ဝန်ဆောင်မှုပေးချိန် လေယာဉ်ကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် လေယာဉ်ပေါ်ရှိသူကို အတင်းအဓမ္မပြုလုပ်မှု၊

(ဂ) မြို့ပြလေကြောင်းပျံသန်းရေးကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် အတင်းအဓမ္မပြုလုပ်မှု၊

(ဃ) လေယာဉ်ပေါ်ရှိ ခရီးသည်များ၊ လေယာဉ်အမှုထမ်းများ သို့မဟုတ် ပစ္စည်းများကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေမှု၊

(င) လေယာဉ်ပေါ်တွင် အစီအစဉ်တကျရှိမှုနှင့် စည်းကမ်းသေဝပ်မှုကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေမှု၊

(စ) လေယာဉ်ပေါ်တွင် လိုက်ပါသူက လေယာဉ်မှူးအား အင်အားသုံး၍ဖြစ်စေ၊ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေမည်ဟု ခြိမ်းခြောက်၍ဖြစ်စေ လေယာဉ်ပျံသန်းမောင်းနှင်မှုကို ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက်မှု၊ အတင်းအဓမ္မဖမ်းဆီးမှု သို့မဟုတ် လေယာဉ်ဝန်ဆောင်မှုပေးချိန် ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ ကြီးကြပ်ထိန်းကျောင်းမောင်းနှင်ပျံသန်းစေမှု၊

(ဆ) ပုဒ်မခွဲ (က) မှ ပုဒ်မခွဲ (စ)ထိ ပါရှိသော ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခု ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှု၊ အားပေးကူညီမှု၊ လှုံ့ဆော်မှု သို့မဟုတ် ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် ကြံရာပါအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု။

၈။ မည်သူမဆို ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ အောက်ပါပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို တမင်ပြုလုပ်လျှင် လေယာဉ်ကို ဥပဒေမဲ့သိမ်းပိုက်သည့် ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာရောက်သည်-

(က) အတင်းအဓမ္မ အင်အားသုံး၍ဖြစ်စေ၊ ခြိမ်းခြောက်၍ဖြစ်စေ၊ အတင်းအဓမ္မ တိုက်တွန်း၍ဖြစ်စေ၊ အခြားသောနည်းလမ်းတစ်ခုခုဖြင့် ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့အောင် ခြောက်လှန့်၍ဖြစ်စေ၊ အခြား ခေတ်မီနည်းပညာ တစ်ခုခုဖြင့်ဖြစ်စေ လေယာဉ်ကို သိမ်းပိုက်မှု သို့မဟုတ် လေယာဉ်ဝန်ဆောင်မှုပေးချိန် ပျံသန်းမှုကို ထိန်းချုပ်မှု၊

(ခ) သူတစ်ဦးဦးအား သေစေရန် သို့မဟုတ် အပြင်းအထန်နာကျင်စေရန် သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ကိုဖြစ်စေ ဆိုးရွားစွာ ထိခိုက်ပျက်စီးစေရန်သော်လည်းကောင်း ဝန်ဆောင်မှု ပေးလျက်ရှိသောလေယာဉ်ကို အသုံးပြုမှု၊

(ဂ) မြို့ပြလေကြောင်းပျံသန်းရေးကို ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသော လေဆိပ်အား ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တမင်ပြုလုပ်သည့် ပြစ်မှုတစ်ခုခုကျူးလွန်ရန် ခြိမ်းခြောက်မှု သို့မဟုတ် အခြေအနေအရ ယုံကြည်ရသည့် ထိုခြိမ်းခြောက်မှုကို သူတစ်ဦးဦးအား လက်ခံစေမှု၊

(ဃ) လေယာဉ်ဝန်ဆောင်မှုပေးချိန်၌ သူတစ်ဦးဦးကို သေစေခြင်း၊ အပြင်းအထန် နာကျင်စေခြင်း သို့မဟုတ် အခြေခံအဆောက်အအုံများ သို့မဟုတ် နိုင်ငံပိုင်အဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်၊ စက်ပစ္စည်း

ကိရိယာနှင့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို ဆိုးရွားစွာထိခိုက်ပျက်စီးစေသည့် သို့မဟုတ် ထိုသို့ဖြစ်စေနိုင်သည့် ဇီဝ၊ ဓာတုနှင့် နျူကလီးယားလက်နက်၊ ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် အလားတူပစ္စည်းကိရိယာ သို့မဟုတ် အရာဝတ္ထုဖြင့် လေယာဉ်ကို ထိခိုက်ပျက်စီးစေမှု၊ ထိုလေယာဉ်ပေါ်တွင် အသုံးပြုမှု သို့မဟုတ် ထိုပစ္စည်းကိရိယာ သို့မဟုတ် အရာဝတ္ထုကို လေယာဉ်ပေါ်မှ စွန့်ပစ်မှု သို့မဟုတ် ပစ်ချမှု၊

(င) ပုဒ်မခွဲ (ဃ) ပါ ဇီဝ၊ ဓာတုနှင့် နျူကလီးယားလက်နက်၊ ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်း၊ ထိုပစ္စည်းများထုတ်လုပ်ရန် အရင်းအမြစ်ပစ္စည်းများ၊ ဇီဝ၊ ဓာတုနှင့် နျူကလီးယားလက်နက်များကို ပုံစံထုတ်ခြင်း၊ ထုတ်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပေးအပ်ခြင်းပြုရာတွင် အသုံးပြုသည့် နည်းပညာနှင့် ဆက်စပ်သည့်ဆော့ဖ်ဝဲများ သို့မဟုတ် အလားတူပစ္စည်းကိရိယာ သို့မဟုတ် အရာဝတ္ထုကို လေယာဉ်ဖြင့် သယ်ယူပို့ဆောင်မှု၊ သယ်ယူပို့ဆောင်စေမှု သို့မဟုတ် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ဖြည့်ဆည်းစီမံဆောင်ရွက်ပေးမှု၊

(စ) ပုဒ်မခွဲ (က)မှ ပုဒ်မခွဲ (င) အထိပါရှိသော ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုခုကိုပြုလုပ်ရန် အားထုတ်မှု၊ အားပေးကူညီမှု၊ လှုံ့ဆော်မှု သို့မဟုတ် ကြံရာပါအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု။

၉။ မည်သူမဆို လေယာဉ်ဝန်ဆောင်မှုပေးချိန်တွင် အောက်ပါပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တမင်ကျူးလွန်လျှင် မြို့ပြလေကြောင်းပျံသန်းရေးကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် ပြစ်မှုမြောက်သည်-

(က) လေယာဉ်ဝန်ဆောင်မှုပေးချိန် လေယာဉ်ပေါ်တွင် လေယာဉ်ဘေးကင်းလုံခြုံမှုကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် လေယာဉ်ပေါ်ရှိသူတစ်ဦးဦးကို အတင်းအဓမ္မပြုလုပ်မှု၊

(ခ) လေယာဉ်ကို ပျက်စီးစေရန်သော်လည်းကောင်း၊ လေယာဉ်ကို ပျံသန်းခြင်းမပြုနိုင်စေရန်သော်လည်းကောင်း၊ လေယာဉ်ပျံသန်းစဉ် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် သော်လည်းကောင်း ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသည့် လေယာဉ်ကိုဖျက်ဆီးမှု၊ ထိခိုက်ပျက်စီးစေမှု သို့မဟုတ် လေယာဉ်ပျက်စီးစေနိုင်သည့် ပစ္စည်းကိရိယာ သို့မဟုတ် အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုကို လေယာဉ်ပေါ်၌ချထားမှု သို့မဟုတ် ထားရှိစေမှု၊

(ဂ) လေယာဉ်ပျံသန်းစဉ် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် လေကြောင်းလမ်းညွှန်ဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံစနစ်များနှင့် ဆက်သွယ်ရေးအသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို ဖျက်ဆီးမှု၊ ထိခိုက်ပျက်စီးစေမှု သို့မဟုတ် လေကြောင်းလမ်းညွှန်လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုကို ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက်မှု၊

(ဃ) လေယာဉ်ပျံသန်းမှုအား ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် မမှန်ကန်သောသတင်းအချက်အလက်များကို သိလျက်နှင့် ဆက်သွယ်ပေးပို့မှု၊

(င) ပုဒ်မခွဲ (က) မှ ပုဒ်မခွဲ (ဃ)ထိ ပါရှိသော ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှု၊ အားပေးကူညီမှု၊ လှုံ့ဆော်မှု သို့မဟုတ် ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် ကြံရာပါအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု၊

၁၀။ မည်သူမဆို ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ အောက်ပါပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်ပြုလုပ်လျှင် မြို့ပြလေကြောင်းပျံသန်းရေးကို ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသော လေဆိပ်အား ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ အတင်းအဓမ္မပြုလုပ်သည့် ပြစ်မှုမြောက်သည်-

(က) မြို့ပြလေကြောင်းပျံသန်းရေးကို ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသူ တစ်ဦးဦးအား အပြင်းအထန်နာကျင်စေခြင်း သို့မဟုတ် သေစေခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းသို့ဖြစ်စေတန်ရာသော အတင်းအဓမ္မပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ လုပ်ဆောင်မှု၊

(ခ) လေဆိပ်ကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေရန်သော်လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ပေါ်စေတန်ရာအောင်သော်လည်းကောင်း၊ မြို့ပြလေကြောင်း ပျံသန်းရေးကို ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသော လေကြောင်းပျံသန်းရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံစနစ်များနှင့် ဆက်သွယ်ရေးအသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို သော်လည်းကောင်း၊ လေဆိပ်တွင်ရှိသည့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းမလုပ်ကိုင်ဘဲ ရပ်နားနေသောလေယာဉ်ကို သော်လည်းကောင်း ဖျက်ဆီးမှု သို့မဟုတ် လေဆိပ်ဝန်ဆောင်မှုများကို ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက်မှု၊

(ဂ) ပျံသန်းနေသော လေယာဉ်ကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် သို့မဟုတ် မြို့ပြလေကြောင်းပို့ဆောင်ရေးအတွက် ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသော လေဆိပ်ကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေရန်အလို့ငှာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူတစ်ဦးဦးအား ဥပဒေနှင့်မညီညွတ်သော ဆောင်ရွက်မှုကို ပြုစေရန် သို့မဟုတ် ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်သော ဆောင်ရွက်မှုကို မပြုနိုင်စေရန် ခြိမ်းခြောက်ခြင်း သို့မဟုတ် အတင်းအကျပ်ပြုလုပ်ခြင်း၊

(ဃ) ပုဒ်မခွဲ (က)မှ ပုဒ်မခွဲ(ဂ) ထိပါရှိသော ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှု၊ အားပေးကူညီမှု၊ လှုံ့ဆော်မှု သို့မဟုတ် ထိုပြစ်မှုတစ်ခုခုကျူးလွန်ရာတွင် ကြံရာပါအဖြစ် ပါဝင်လုပ်ဆောင်မှု။

၁၁။ နိုင်ငံတော်၏လေဆိပ်တစ်ခုခုမှ ပြည်ပသို့ ပျံသန်းထွက်ခွာသွားသည့် လေယာဉ် သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်၏ လေဆိပ်တစ်ခုခုသို့ ဆင်းသက်မည့်လေယာဉ်၏ လေယာဉ်မှူးသည် လေယာဉ်ဝန်ဆောင်မှုပေးချိန်တွင် လေယာဉ်ပေါ်၌ ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တမင်ပြုလုပ်သည့် ပြစ်မှုကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟုသော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် ကျူးလွန်တော့မည်ဟု သော်လည်းကောင်း ယုံကြည်ရပြီး လေယာဉ် သို့မဟုတ် လေယာဉ်ပေါ်ရှိလူများ၊ ပစ္စည်းများအား ဘေးအန္တရာယ်မဖြစ်စေရန် ကာကွယ်ရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ လေယာဉ်ပေါ်တွင် စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးအတွက်လည်းကောင်း ချက်ချင်းအရေးပေါ် ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည့်အခါ-

(က) ထိုကျူးလွန်သူအား ရဲတပ်ဖွဲ့ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူထံသို့ အပ်နှံရန်ဖြစ်စေ၊ လေယာဉ်ပေါ်မှ ဆင်းစေရန်ဖြစ်စေ ထိုသူကို ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ယင်းသို့ ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းရေးအတွက် လေယာဉ်အမှုထမ်းများနှင့် ခရီးသည်များ၏ အကူအညီကိုရယူခြင်း သို့မဟုတ် ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းစေရန် အခွင့်အာဏာပေးခြင်းအပါအဝင် အခြားသင့်လျော်သော အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ ပြုနိုင်သည်။

(ခ) ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ သိမ်းပိုက်ခံရသည့် လေယာဉ်အား နိုင်ငံတော်၏ သို့မဟုတ် အခြားနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ လေယာဉ်ကွင်းသို့ မဆင်းသက်မီ လေယာဉ်ပေါ်ရှိ အခြေအနေအရပ်ရပ်အား မြို့ပြလေကြောင်းဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူထံသို့ ဖြစ်နိုင်သမျှ ချက်ချင်းအကြောင်းကြားရမည်။

၁၂။ (က) နိုင်ငံတော်၏ မြို့ပြလေကြောင်းဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူသည် ပုဒ်မ ၁၁၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရ အကြောင်းကြားချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ နိုင်ငံတော်တွင်ဖြစ်စေ၊ အခြားနိုင်ငံတစ်ခုတွင်ဖြစ်စေ မှတ်ပုံတင်ထားသည့်လေယာဉ်၏ လေယာဉ်မှူးကို ထိုဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တမင်ပြုလုပ်သည့် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူအား လေယာဉ်ပေါ်မှ ဆင်းစေရန် ခွင့်ပြုရမည်။

(ခ) လေယာဉ်မှူးသည် နိုင်ငံတော်၏ လေဆိပ်သို့ဖြစ်စေ၊ အခြားနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ လေယာဉ်ကွင်းသို့ဖြစ်စေ လေယာဉ်ဆင်းသက်ပြီးသည့်အခါ ဤအခန်းပါ ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တမင်ပြုလုပ်သည့် ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်သည်ဟု ယုံကြည်ရသူအား ရဲတပ်ဖွဲ့ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူထံသို့ သက်သေခံအထောက်အထားများနှင့်အတူ ဖြစ်နိုင်သမျှ ဆောလျင်စွာ လွှဲအပ်နိုင်သည်။

(ဂ) ရဲတပ်ဖွဲ့ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူသည် ပုဒ်မခွဲ (ခ)အရ လွှဲအပ်ပေးသော ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တမင်ပြုလုပ်သည့် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူအား လက်ခံပြီးနောက် ဤဥပဒေ အခန်း(၁၆)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံသို့ လွှဲပြောင်းပေးနိုင်သည်။

(ဃ) လေယာဉ်ဝန်ဆောင်မှုပေးချိန်တွင် ပုဒ်မခွဲ (က)၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) နှင့် ပုဒ်မခွဲ (ဂ) တို့ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ တာဝန်အရဆောင်ရွက်ရသောပုဂ္ဂိုလ်များက လိုအပ်သလို အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များအား ပြစ်မှုကြောင်းအရသော်လည်းကောင်း၊ တရားမကြောင်းအရသော်လည်းကောင်း အရေးယူခြင်းမပြုရ။

၁၃။ လေယာဉ်ဝန်ဆောင်မှုပေးချိန်တွင် လေယာဉ်ပေါ်၌ ဥပဒေနှင့် မညီဘဲ တမင်ပြုလုပ်သည့် ပြစ်မှုကျူးလွန်ခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း သို့မဟုတ် ကျူးလွန်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း ရရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်မှာ ယုံကြည်ရသော အထောက်အထားရှိသည့်အခါ ဗဟိုအဖွဲ့ကဖြစ်စေ၊ ဗဟိုအဖွဲ့ကလွှဲအပ်သည့် လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန သို့မဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတို့ကဖြစ်စေ အောက်ပါကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်သလို စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရမည်-

(က) လေယာဉ်ကို အန္တရာယ်ကင်းရှင်းစွာဖြင့် ဥပဒေနှင့်အညီ လေယာဉ်မှူးက ပြန်လည်ကြီးကြပ်ထိန်းကျောင်း၍ မောင်းနှင်နိုင်ရေး၊

(ခ) လေယာဉ်မှူးက နိုင်ငံတော်၏ လေဆိပ်တစ်ခုခုတွင် ဆင်းသက်ခွင့်တောင်းခြင်း၊ ထိုလေယာဉ်ပေါ်မှ ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တမင်ပြုလုပ်သည့် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို ဆင်းစေပြီး လွှဲပြောင်းအပ်နှံခြင်းတို့ကို လက်ခံခွင့်ပြုရေး၊

(ဂ) လေယာဉ်ကို ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တမင်သိမ်းပိုက်သည့် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းရေးအတွက် တားဆီးနှိမ်နင်းရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်များအား တာဝန်ပေးရေး၊

(ဃ) လေယာဉ်အမှုထမ်းများနှင့်ခရီးသည်များ ယင်းတို့၏လိုရာခရီးသို့ ဆက်လက်ထွက်ခွာနိုင်ရေး။

၁၄။ ဤအခန်းပါ လေယာဉ်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် တပ်မတော်၊ စစ်ရေးစစ်ရာကိစ္စ၊ အကောက်ခွန်နှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့တို့၏ လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုသော လေယာဉ်များနှင့် မသက်ဆိုင်စေရ။

အခန်း (၅)
အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ် ကျူးလွန်မှုများကိုတားဆီးနှိမ်နင်းခြင်း

၁၅။ မည်သူမဆို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် အောက်ဖော်ပြပါ ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်ကျူးလွန်လျှင် ပြစ်မှုမြောက်သည်-

(က) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် လူသတ်မှု၊ လူပြန်ပေးမှု သို့မဟုတ် ယင်း၏ခန္ဓာကိုယ်ကို အခြားနည်းဖြင့် ကျူးလွန်မှု သို့မဟုတ် လွတ်လပ်ခွင့်ကို ထိခိုက်နစ်နာစေမှု၊

(ခ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ခန္ဓာကိုယ်ကိုဖြစ်စေ၊ လွတ်လပ်ခွင့်ကိုဖြစ်စေ အန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်၍ ယင်း၏ တရားဝင်ပရဝဏ်၊ ကိုယ်တိုင်နေထိုင်သည့် အဆောက်အအုံ သို့မဟုတ် စီးနင်းသွားလာသည့်ယာဉ်ကို ပြင်းထန်စွာ ထိခိုက်နစ်နာစေမှု၊

(ဂ) ပုဒ်မခွဲ (က) နှင့် ပုဒ်မခွဲ (ခ) တို့၌ပါရှိသော ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရန် ခြိမ်းခြောက်မှု၊

(ဃ) ပုဒ်မခွဲ (က) မှ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) ထိပါရှိသော ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှု၊ အားပေးကူညီမှု၊ လှုံ့ဆော်မှု သို့မဟုတ် ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် ကြံရာပါအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု။

၁၆။ သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းကော်မတီသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ် အကြမ်းဖက်ကျူးလွန်မှုများ မဖြစ်ပွားစေရန် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး၊ တားဆီးနှိမ်နင်းရေးနှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်ရေးတို့အတွက် အစီအမံများချမှတ်ပြီး ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တပ်ဖွဲ့ဝင်များကို ဆောင်ရွက်စေခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်းတို့ပြုရမည်။

အခန်း (၆)
ဓားစာခံအဖြစ် ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းမှုများကို တားဆီးနှိမ်နင်းခြင်း

၁၇။ မည်သူမဆို -

(က) သူတစ်ဦးဦးအား ဖမ်းဆီးခြင်း သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းခြင်းပြု၍ အခြားသူတစ်ဦးကိုဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်ကိုဖြစ်စေ၊ အစိုးရအချင်းချင်း ဖွဲ့စည်းထားသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းကိုဖြစ်စေ၊ ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသည့် အသင်းအဖွဲ့ကိုဖြစ်စေ၊ လူတစ်စုကိုဖြစ်စေ ဥပဒေနှင့်မညီညွတ်သော ဆောင်ရွက်မှုကိုပြုစေရန် သို့မဟုတ် ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်သော ဆောင်ရွက်မှုကို မပြုစေရန် တောင်းဆိုပြီး ယင်းတောင်းဆိုချက်ကို ငြင်းပယ်လျှင် ဓားစာခံအဖြစ် ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းထားသူကို သေစေမည်၊ အပြင်းအထန်နာကျင်စေမည် သို့မဟုတ် ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားမည်ဟု သော်လည်းကောင်း၊ ထိုတောင်းဆိုချက်ကို လက်ခံပါက ဓားစာခံအဖြစ် ထိန်းသိမ်းထားသူကို ပြန်လွှတ်ပေးမည်ဟုသော်လည်းကောင်း စည်းကမ်းချက်ထား၍ ခြိမ်းခြောက်မှုပြုလျှင် ဓားစာခံအဖြစ် ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းသည့် ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာ ရောက်သည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) ပါ ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှု၊ အားပေးကူညီမှု၊ လှုံ့ဆော်မှု သို့မဟုတ် ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် ကြံရာပါအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုပြုပါက အဆိုပါ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာရောက်သည်။

၁၈။ သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကော်မတီသည် ဓားစာခံအဖြစ် ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းသည့် အကြမ်းဖက်ကျူးလွန်မှုများမဖြစ်ပွားစေရန် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး၊ တားဆီးနှိမ်နင်းရေးနှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်ရေးတို့အတွက် အစီအမံများချမှတ်ပြီး ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တပ်ဖွဲ့ဝင်များအား ဆောင်ရွက်စေခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်းတို့ပြုရမည်။

အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေပြဋ္ဌာန်း

အခန်း (၇)

နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်း၊ နျူကလီးယား အဆောက်အအုံများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပြစ်မှုများနှင့် ဇီဝ၊ ဓာတုနှင့် နျူကလီးယားလက်နက်များကို တားဆီးနှိမ်နင်းခြင်း

၁၉။ မည်သူမဆို အောက်ပါပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကျူးလွန်လျှင် နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်း၊ ဇီဝ၊ ဓာတုနှင့် နျူကလီးယားလက်နက်ဆိုင်ရာ ပြစ်မှုမြောက်သည်-

(က) သူတစ်ဦးဦး၊ အဖွဲ့အစည်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်ကို ဥပဒေနှင့် မညီညွတ်သောဆောင်ရွက်မှုကိုပြုစေရန် သို့မဟုတ် ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သောဆောင်ရွက်မှုကို မပြုစေရန်သော်လည်းကောင်း၊ သူတစ်ဦးဦးကို သေစေရန်၊ အပြင်းအထန်နာကျင်စေရန်သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စည်း သို့မဟုတ် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ဆိုးရွားစွာ ထိခိုက်ပျက်စီးစေရန်သော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် ထိုသို့တစ်စုံတစ်ရာ ဖြစ်စေရန်သော်လည်းကောင်း နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်း၊ ဇီဝ၊ ဓာတုနှင့် နျူကလီးယား လက်နက်များကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် လက်ခံမှု၊ လက်ဝယ်ထားရှိမှု၊ အသုံးပြုမှု၊ ပြုလုပ်မှု၊ လွှဲပြောင်းမှု၊ ပြောင်းလဲမှု၊ စွန့်ပစ်မှု၊ ပျံ့လွင့်စေမှု သို့မဟုတ် ဖြန့်ကြက်ချထားမှု၊

(ခ) နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်း၊ ဇီဝ၊ ဓာတုနှင့်နျူကလီးယား လက်နက်များကို ခိုးယူမှု၊ လုယက်မှု၊ အလွဲသုံးစားပြုမှုနှင့် လိမ်လည်အတုပြုလုပ်မှု၊

(ဂ) နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်း၊ ပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မခွဲ (တ) ပုဒ်မခွဲငယ် (၁)ပါ နျူကလီးယားအဆောက်အအုံ၊ ဇီဝ၊ ဓာတုနှင့် နျူကလီးယားလက်နက်များကို ဥပဒေနှင့်အညီ ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ ပြည်တွင်းသို့ဖြစ်စေ၊ ပြည်ပသို့ ဖြစ်စေ သယ်ဆောင်မှု၊ ပေးပို့မှု သို့မဟုတ် ရွှေ့ပြောင်းမှု၊

(ဃ) သူတစ်ဦး၊ အဖွဲ့အစည်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်ကို ဥပဒေနှင့်မညီညွတ်သော ဆောင်ရွက်မှုကိုပြုစေရန် သို့မဟုတ် ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သော ဆောင်ရွက်မှုကို မပြုစေရန်အလို့ငှာ ပုဒ်မခွဲ (က)နှင့် ပုဒ်မခွဲ (ခ)ပါ ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရန် ခြိမ်းခြောက်မှု၊

(င) ခြိမ်းခြောက်၍ ဖြစ်စေ၊ အတင်းအဓမ္မ အင်အားအသုံးပြု၍ ဖြစ်စေ၊ အခြားတစ်နည်းနည်းဖြင့် ကြောက်ရွံ့အောင် ခြိမ်းခြောက်၍ဖြစ်စေ နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်း၊ နျူကလီးယားအဆောက်အအုံ၊ ဇီဝ၊ ဓာတုနှင့် နျူကလီးယားလက်နက်များကို တောင်းဆိုမှု၊

(စ) ပုဒ်မခွဲ (က)မှ ပုဒ်မခွဲ (င)ထိ ပါရှိသော ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှု၊ အားပေးကူညီမှု၊ လှုံ့ဆော်မှု သို့မဟုတ် ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် ကြံရာပါအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု။

၂၀။ မည်သူမဆို အောက်ပါပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကျူးလွန်လျှင် နျူကလီးယားအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ပြစ်မှုမြောက်သည်-

(က) နိုင်ငံတော်၏ နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ နျူကလီးယားအဆောက်အအုံကို တည်ဆဲဥပဒေနှင့်အညီ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုဘဲ သူတစ်ဦးဦးကိုသေစေရန်၊ အပြင်းအထန်နာကျင်စေရန်၊ ပစ္စည်း သို့မဟုတ် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ဆိုးရွားစွာ ထိခိုက်ပျက်စီးစေရန်သော်လည်းကောင်း၊ ထိုသို့တစ်စုံတစ်ရာဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်၍သော်လည်းကောင်း ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်းများကို သိလျက်နှင့် ထုတ်လွှတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ထုတ်လွှင့်စေခြင်းဖြင့် နျူကလီးယား အဆောက်အအုံများကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းအဆောက်အအုံများ၏ လည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုများကိုဖြစ်စေ ထိခိုက်စေသည့် ညှန့်ကြားမှု၊

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က)ပါ ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရန် ခြိမ်းခြောက်မှု၊

(ဂ) ခြိမ်းခြောက်၍ဖြစ်စေ၊ အတင်းအဓမ္မအင်အားအသုံးပြု၍ ဖြစ်စေ၊ အခြားတစ်နည်းနည်းဖြင့် ကြောက်ရွံ့အောင်ခြိမ်းခြောက်၍ ဖြစ်စေ နျူကလီးယား အဆောက်အအုံကို တောင်းဆိုမှု၊

(ဃ) ပုဒ်မခွဲ (က)မှ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) ထိ ပါရှိသော ပြစ်မှုတစ်ခုခုကိုကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှု၊ အားပေးကူညီမှု၊ လှုံ့ဆော်မှု သို့မဟုတ် ထိုပြစ်မှု ကျူးလွန်ရာတွင် ကြံရာပါအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု။

၂၁။ သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းကော်မတီသည် နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်းများနှင့် နည်းပညာတင်သွင်းခြင်း၊ တင်ပို့ခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း၊ သိုလှောင်ထားခြင်း၊ ထုတ်လုပ်ခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းနှင့်အညီ လုံခြုံမှုအဆင့်သတ်မှတ်၍ လိုအပ်သော အစီအမံများချမှတ်ပြီး ယင်းလုံခြုံမှုအစီအမံများနှင့်အညီဖြစ်စေရန် ဆောင်ရွက်ချက်များကို ကြီးကြပ်ထိန်းချုပ်ရမည်။

၂၂။ သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းကော်မတီသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ နျူကလီးယားသယ်ယူပို့ဆောင်မှု ပြုနေစဉ်ကာလအတွင်း ပုဒ်မ ၂၁ အရ သတ်မှတ်ထားသော အမျိုးအစားနှင့်အဆင့်အလိုက် ဘေးကင်းလုံခြုံမှု အစီအစဉ်များ ပြုလုပ်ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်သူ သို့မဟုတ် တာဝန်ယူ၍ သယ်ယူပို့ဆောင်သူထံမှ အာမခံချက်များမရရှိလျှင် နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်းနှင့် ပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မခွဲ (တ) ပုဒ်မခွဲငယ် (၁) ပါ နျူကလီးယား အဆောက်အအုံများကို-

(က) ပြည်ပသို့တင်ပို့ရန် ခွင့်ပြုချက်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုချက်ပေးစေခြင်းမပြုရ၊

(ခ) ပြည်ပမှတင်သွင်းရန် ခွင့်ပြုချက်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုချက်ပေးစေခြင်းမပြုရ၊

(ဂ) နိုင်ငံတော်၏ နယ်နိမိတ်အတွင်း ကုန်းကြောင်း၊ ရေကြောင်း သို့မဟုတ် လေကြောင်းဖြင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းကို သော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်၏ လေဆိပ်၊ သင်္ဘောဆိပ်မှတစ်ဆင့် ဖြတ်သန်းသယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း ခွင့်မပြုရ။

၂၃။ မည်သူမဆို အောက်ပါပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်တမင်ကျူးလွန်လျှင် နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်းနှင့် ပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မခွဲ(တ)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၁)ပါ နျူကလီးယားအဆောက်အအုံများ တင်သွင်းခြင်း၊ တင်ပို့ခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းနှင့် လွှဲပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာရောက်သည်-

(က) နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်းနှင့် ပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မခွဲ (တ)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၁) ပါ နျူကလီးယား အဆောက်အအုံကို ပုဒ်မ ၂၁ အရ သတ်မှတ်သည့် ဘေးကင်းလုံခြုံမှု အစီအစဉ်များနှင့်မကိုက်ညီဘဲ ပြည်တွင်းသို့ တင်သွင်းမှု၊ ပြည်ပသို့ တင်ပို့မှု၊ နိုင်ငံတော်၏နယ်နိမိတ်အတွင်း ကုန်းကြောင်း၊ ရေကြောင်း သို့မဟုတ် လေကြောင်းဖြင့်သယ်ယူပို့ဆောင်မှု၊ နိုင်ငံတော်ကို ဖြတ်သန်း၍ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်မှတစ်ဆင့် သယ်ယူပို့ဆောင်မှု၊

(ခ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းနှင့်အညီ ဓာတ်ရောင်ခြည် အန္တရာယ်တိုးမြှင့်ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းသော ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် မဟုတ်ဘဲ နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်းနှင့် နျူကလီးယား အဆောက်အအုံများကို လည်းကောင်း၊ နျူကလီးယားဆိုင်ရာ နည်းပညာကို လည်းကောင်း လွှဲပြောင်းပေးမှု။

၂၄။ မည်သူမဆို အောက်ဖော်ပြပါ ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တမင်ကျူးလွန်လျှင် နျူကလီးယား အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုမြောက်သည်-

(က) သူတစ်ဦးဦးကို သေစေရန် သို့မဟုတ် အပြင်းအထန် နာကျင်စေရန်သော် လည်းကောင်း၊ ပစ္စည်း သို့မဟုတ် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ဆိုးရွားစွာထိခိုက်ပျက်စီးစေရန်သော်လည်းကောင်း၊ ထိုသို့ ဖြစ်စေရန်သော်လည်းကောင်း ရည်ရွယ်၍-

(၁) နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ပစ္စည်းကိရိယာကို အသုံးပြု၍ တစ်နည်းနည်းဖြင့် ကျူးလွန်မှု သို့မဟုတ် ထိုပစ္စည်းတစ်ခုခုကို အသုံးပြုမှု၊ လက်ဝယ်ထားမှု သို့မဟုတ် ပြုလုပ်မှု၊

(၂) နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ပစ္စည်းကိရိယာ၊ နျူကလီးယား အဆောက်အအုံကို အသုံးပြု၍ဖြစ်စေ၊ ဖျက်ဆီး၍ဖြစ်စေ တစ်နည်းနည်းဖြင့် ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်း ထုတ်လွှင့်မှု သို့မဟုတ် ဓာတ်ရောင်ခြည်များ ပျံ့လွင့်စေမှု၊

(ခ) သူတစ်ဦးဦးကို ဖြစ်စေ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းကို ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်ကိုဖြစ်စေ ဥပဒေနှင့်မညီသော ဆောင်ရွက်မှုကိုပြုစေရန် သို့မဟုတ် ဥပဒေနှင့်ညီသော ဆောင်ရွက်မှုကို မပြုနိုင်စေရန် အတင်းအဓမ္မပြုလုပ်၍ နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ပစ္စည်းကိရိယာ၊ နျူကလီးယား အဆောက်အအုံကို အသုံးပြုမှု၊

(ဂ) ပုဒ်မခွဲ (က)နှင့် ပုဒ်မခွဲ (ခ) တို့ပါ ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှု၊ အားပေးကူညီမှု၊ လှုံ့ဆော်မှု သို့မဟုတ် ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် ကြံရာပါအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု။

၂၅။ (က) သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကော်မတီသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ နျူကလီးယား သယ်ယူပို့ဆောင်မှုပြုရာတွင် အောက်ပါကိစ္စရပ်များအတွက် ပြည်ပနိုင်ငံများနှင့်တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဏုမြူစွမ်းအင် အဖွဲ့အစည်းမှတစ်ဆင့်ဖြစ်စေ လိုအပ်သလို ညှိနှိုင်းပူးပေါင်း၍ ဆောင်ရွက်ရမည်-

(၁) နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်းနှင့် နျူကလီးယားအဆောက်အအုံများအား လုံခြုံမှုအစီအမံများနှင့် စနစ်များထားရှိရေးနှင့် အကာအကွယ်ပေးရေး၊

(၂) နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်းဆိုင်ရာ ပြစ်မှုများမဖြစ်ပွားစေရန်နှင့် နျူကလီးယားအဆောက်အအုံများအား နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးမှုများမှ ကင်းဝေးစေရန် ကြိုတင်ကာကွယ်မှု အစီအမံများ ပြုလုပ်ရေး၊

(၃) နျူကလီးယား အဆောက်အအုံများ နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးမှု ဖြစ်ပွားပါက ရေဒီယိုသတ္တိကြွမှုများ လျော့နည်းနိုင်သမျှ လျော့နည်းစေရန် စီမံထားရှိရေး၊

(၄) နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်းတစ်မျိုးမျိုး ပျောက်ဆုံးခြင်း သို့မဟုတ် ခိုးယူခြင်းခံရသည့်အခါ ထိုပစ္စည်းကို ပြန်လည်ရရှိရေး။

(ခ) ဤအခန်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပြည်ပနိုင်ငံများ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆက်သွယ်ပေးပို့ရာ၌ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များကိုလည်းကောင်း၊ ပူးပေါင်းညှိနှိုင်း၍ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများကို လည်းကောင်း လုံခြုံမှုအဆင့်အတန်း သတ်မှတ်ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၂၆။ ဤအခန်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည်-

(က) ငြိမ်းချမ်းသော ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်းများနှင့် ပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မခွဲ (တ)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၁) ပါ နျူကလီးယား အဆောက်အအုံများကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း၊ ပြည်တွင်းတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်းတို့အပေါ်တွင်လည်း သက်ရောက်သည်။

(ခ) ငြိမ်းချမ်းရေးရည်ရွယ်ချက်အတွက် အသုံးပြုသည့် နျူကလီးယား ဒြပ်ပစ္စည်းကို ဖြစ်စေ၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ၊ နျူကလီးယားအဆောက်အအုံကိုဖြစ်စေ အတင်းအဓမ္မ အင်အားသုံး၍ အသုံးပြုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ထိုသို့ အသုံးပြုရန် ခြိမ်းခြောက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း ဥပဒေနှင့်အညီ ခွင့်ပြုသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်မကောက်ယူရ။

(ဂ) ငြိမ်းချမ်းရေးရည်ရွယ်ချက်အတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းနှင့်အညီ တိုးမြှင့်ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးအလို့ငှာ နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်း၊ နျူကလီးယား အဆောက်အအုံများနှင့် နျူကလီးယား နည်းပညာလွှဲပြောင်းခြင်းကို ထိခိုက်ခြင်း မရှိစေရ။

(ဃ) နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်းနှင့် ပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မခွဲ (တ)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၁)ပါ နျူကလီးယားအဆောက်အအုံများကို ပြည်တွင်းရှိနေရာတစ်ခုခုမှ နိုင်ငံတကာရေပြင် သို့မဟုတ် လေထုကိုဖြတ်သန်း၍ ပြည်တွင်းရှိဆိပ်ကမ်း၊ လေဆိပ်၊ နယ်စပ်ဝင်ထွက်ပေါက် သို့မဟုတ် အခြားနေရာတစ်ခုခုသို့ ကုန်းလမ်း၊ ရေကြောင်း သို့မဟုတ် လေကြောင်းဖြင့်ဖြစ်စေ ထိုဆိပ်ကမ်း၊ လေဆိပ်၊ နယ်စပ် ဝင်ထွက်ပေါက် သို့မဟုတ် အခြားနေရာတစ်ခုခုမှတစ်ဆင့်ဖြစ်စေ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း အပေါ်တွင်လည်း သက်ရောက်သည်။

(င) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေ အထူးသဖြင့် ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာတမ်းနှင့် နိုင်ငံတကာ လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာဥပဒေပါ ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် အခြေခံမူများတွင် ပါရှိသော နိုင်ငံအသီးသီးနှင့် ပုဂ္ဂလိကတို့၏ အခွင့်အရေးများနှင့် တာဝန်များကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။

(စ) လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားနေစဉ် အတောအတွင်း နိုင်ငံတကာ လူသားချင်း စာနာမှုဆိုင်ရာဥပဒေနှင့်အညီ စစ်ပွဲအတွင်း လက်နက်ကိုင်တိုက်ခိုက်မှုများအပေါ်တွင် လည်းကောင်း၊ တပ်မတော်က အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းဥပဒေများနှင့်အညီ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်မှုများ အပေါ်တွင် လည်းကောင်း သက်ရောက်ခြင်းမရှိစေရ။

(ဆ) စစ်ရေးကိစ္စအတွက် နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ၊ နျူကလီးယား အဆောက်အအုံတွင် ပါဝင်သည့် ပစ္စည်းကိရိယာကိုဖြစ်စေ အသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် ကိုင်စွဲခြင်း သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းထားခြင်းအပေါ်တွင် သက်ရောက်ခြင်းမရှိစေရ။

အခန်း(၈)

ရေကြောင်းပို့ဆောင်ရေးကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် ဥပဒေမဲ့ ပြုလုပ်မှုများအား တားဆီးနှိမ်နင်းခြင်း

၂၇။ မည်သူမဆို အောက်ပါပြုလုပ်မှု သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှုတစ်ခုခုကို ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တမင်ကျူးလွန်လျှင် ရေကြောင်းပို့ဆောင်ရေးကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် ဥပဒေမဲ့ပြုလုပ်သည့် ပြစ်မှုမြောက်သည်-

(က) အတင်းအဓမ္မအင်အားသုံး၍ ဖြစ်စေ၊ ခြိမ်းခြောက်၍ဖြစ်စေ၊ အခြားတစ်နည်းနည်းဖြင့် ကြောက်ရွံ့အောင်ပြုလုပ်၍ဖြစ်စေ သင်္ဘောကိုဖမ်းဆီးသိမ်းပိုက်မှု သို့မဟုတ် သင်္ဘောသွားလာရေးကို ထိန်းချုပ်မှု၊

(ခ) သင်္ဘောဖြင့် ရေကြောင်းသွားလာရေးကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သော ပြုလုပ်မှုဖြင့် သင်္ဘောပေါ်ရှိသူအား အတင်းအဓမ္မပြုလုပ်မှု၊

(ဂ) သင်္ဘောကိုဖျက်ဆီးမှု သို့မဟုတ် သင်္ဘောဖြင့် ရေကြောင်းသွားလာရေးကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေအောင် သင်္ဘောကိုဖြစ်စေ၊ သင်္ဘောပေါ်ပါ ကုန်စည်များကိုဖြစ်စေ ဖျက်ဆီးမှု သို့မဟုတ် ထိခိုက်ပျက်စီးစေမှု၊

(ဃ) သင်္ဘောကို ပျက်စီးစေရန်သော်လည်းကောင်း၊ ရေကြောင်းပို့ဆောင်ရေးကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေရန်သော်လည်းကောင်း၊ သင်္ဘောကိုဖြစ်စေ၊ သင်္ဘောပေါ်ပါ ကုန်ပစ္စည်းများကိုဖြစ်စေ ထိခိုက်ပျက်စီးစေရန်သော်လည်းကောင်း ဖျက်ဆီးနိုင်သည့် သို့မဟုတ် ပျက်စီးစေနိုင်သည့် ပစ္စည်းကိရိယာ သို့မဟုတ် အရာဝတ္ထုကို သင်္ဘောပေါ်တွင်ထားရှိမှု သို့မဟုတ် ထားရှိစေမှု၊

(င) ရေကြောင်းလမ်းညွှန်ဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံစနစ်များ၊ ဆက်သွယ်ရေး အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ဖျက်ဆီးမှု၊ ဆိုးရွားစွာထိခိုက်ပျက်စီးစေမှု သို့မဟုတ် ထိုအဆောက်အအုံစနစ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ဆိုးရွားစွာ ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက်ခြင်းဖြင့် သင်္ဘော၏ ရေကြောင်းသွားလာမှုကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သည့် ပြုလုပ်မှု၊

(စ) သင်္ဘော၏ ရေကြောင်းသွားလာမှုကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် မှားယွင်းသော သတင်းအချက်အလက်များကို သိလျက်နှင့် ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားမှု၊

(ဆ) သူတစ်ဦးဦးကိုသေစေရန်၊ အပြင်းအထန်နာကျင်စေရန် သို့မဟုတ် ထိခိုက်ပျက်စီးစေရန် သော်လည်းကောင်း၊

သဘော်ာကိုဖြစ်စေ၊ ထိုသဘော်ာပေါ်တွင်ဖြစ်စေ၊ ထိုသဘော်ာပေါ်မှ ဖြစ်စေ ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွ ဒြပ်ပစ္စည်း၊ ဇီဝ၊ ဓာတုနှင့် ချူကလီးယားလက်နက်ပစ္စည်းများ သို့မဟုတ် ရေနံ၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့၊ အခြားဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသောပစ္စည်း သို့မဟုတ် အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေသော ပစ္စည်းများကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် အသုံးပြုမှု သို့မဟုတ် စွန့်ပစ်မှု၊

(ဇ) ပုဒ်မခွဲ (ဆ) တွင် ပါရှိသည့် ပေါက်ကွဲစေတတ်သောဝတ္ထုပစ္စည်း၊ ရေဒီယို သတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်း၊ ဇီဝ၊ ဓာတုနှင့် ချူကလီးယား လက်နက်များနှင့်အလားတူပစ္စည်းကိရိယာများ၊ အခြားအရင်း အမြစ်ပစ္စည်း၊ အလိုအလျောက် အထူးပြိုကွဲနိုင်သည့်ပစ္စည်း၊ ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အထူးပုံစံထုတ် ပြုလုပ်ထားသော သို့မဟုတ် ပြုပြင်ထားသော ပစ္စည်းကိရိယာများကို သိလျက်နှင့် သဘော်ာဖြင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးမှု၊

(ဈ) သူတစ်ဦးဦးကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် သေစေရန်၊ အပြင်းအထန် နာကျင်စေရန် သို့မဟုတ် အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ အသုံး အဆောင်ပစ္စည်းများကို ဆိုးရွားစွာထိခိုက်ပျက်စီးစေရန် သဘော်ာ ကိုအသုံးပြုမှု၊

(ည) အကြမ်းဖက်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်းသိလျက်နှင့် အကြမ်း ဖက်သမားအား သဘော်ာဖြင့်ပို့ဆောင်ပေးမှု၊

(ဋ) ပုဒ်မခွဲ (က)မှ ပုဒ်မခွဲ (ည)အထိ ပါရှိသော ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရန် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ခြိမ်းခြောက်မှု၊

(ဌ) ပုဒ်မခွဲ (က)မှ ပုဒ်မခွဲ (ဋ) အထိ ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုတစ်ခုခု ကျူးလွန်ရာတွင် ဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန် အားထုတ်ရာတွင် ဖြစ်စေ သူတစ်ဦးဦးကို ထိခိုက်ဒဏ်ရာရစေမှု သို့မဟုတ် သေစေမှု၊

(ဍ) ပုဒ်မခွဲ (က) မှ ပုဒ်မခွဲ (ဌ)အထိပါရှိသော ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှု၊ အားပေးကူညီမှု၊ လှုံ့ဆော်မှု သို့မဟုတ် ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် ကြံရာပါအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု။

၂၈။ (က) သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကော်မတီသည် သဘော်ာများ၊ ဆိပ်ကမ်း များနှင့် သဘော်ာဆိုက်ကပ်ရပ်နားရေးအတွက် လွယ်ကူအဆင်ပြေရန် စီမံထားရှိသော အထောက်အကူပြုပစ္စည်းကိရိယာများအား ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်စေမည်ဟု ခြိမ်းခြောက်မှုများနှင့် ထိပါးတိုက်ခိုက်မှုများအား ကာကွယ် ရေး၊ အကူအညီတောင်းခံရေး၊ တားဆီးနှိမ်နင်းရေးနှင့် တိုက်ဖျက်ရေးတို့ အတွက် အထူးသတိရှိစေရန် လုံခြုံရေးအဆင့်သတ်မှတ်၍လိုအပ်သော အစီ အစဉ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်များ ပေးပို့ ဖလှယ်ကြရန် သက်ဆိုင်ရာသဘော်ာပိုင်ရှင်၊ ဆိပ်ကမ်းအာဏာပိုင်နှင့် သဘော်ာ ကုမ္ပဏီများ၊ ရေယာဉ်မှူးများနှင့် ဆိပ်ကမ်းကိုယ်စားလှယ်များအား ညွှန်ကြား ရမည်။

(ခ) သဘော်ာကုမ္ပဏီများသည် ဤအခန်းပါ သက်ဆိုင်ရာ လိုအပ် ချက်များကိုလည်းကောင်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘော်ာနှင့် ဆိပ်ကမ်းများ လွယ်ကူအဆင်ပြေစွာ အသုံးပြုနိုင်ရေးနှင့် အသုံး အဆောင်ပစ္စည်းများလုံခြုံရေးဥပဒေပါ လမ်းညွှန်ချက်များကို လည်းကောင်း အလေးထား၍ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) ရေယာဉ်မှူးသည် နိုင်ငံတော်၏ ဆိပ်ကမ်းတစ်ခုခုကို ဝင်ရောက် ဆိုက်ကပ်ခြင်းမပြုမီသော်လည်းကောင်း၊ ၁၉၇၄ခုနှစ်၊ ပင်လယ် ပြင်၌ အသက်ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းဝင်နိုင်ငံတစ်ခုခု၏ ဆိပ်ကမ်းတွင် ရှိနေလျှင်သော် လည်းကောင်း သတ်မှတ်ထားသည့် လုံခြုံမှုအဆင့်အလိုက် လိုအပ်ချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

၂၉။ ရေယာဉ်မှူးသည်-

(က) သဘော်ာများအား ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် ခြိမ်းခြောက်မှု များနှင့် ထိပါးတိုက်ခိုက်မှုများ၏ အန္တရာယ်မှကင်းဝေးစေရန် လိုအပ်သော ကာကွယ်တားဆီးမှုများနှင့် နှိမ်နင်းမှုများကို ပြုလုပ် နိုင်သည်။

(ခ) သဘော်ာ၏ ဘေးကင်းမှုနှင့် လုံခြုံမှုတို့ကို ထိန်းသိမ်းရန် လိုအပ် လျှင် ကုန်စည်၊ ကုန်သေတ္တာ သို့မဟုတ် အခြားအလုံပိတ် ကုန်စည် သယ်ယူပို့ဆောင်ရန် သဘော်ာပေါ်အတင်အချပြုလုပ်မှုကို ငြင်းဆိုခြင်းအပါအဝင် ရေယာဉ်မှူး၏ ရေကြောင်းပို့ဆောင်ရေး အတွေ့အကြုံ ကျွမ်းကျင်မှုဖြင့်ဆုံးဖြတ်၍ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက် ပိုင်ခွင့်ကို သဘော်ာကုမ္ပဏီ၊ သဘော်ာစင်းလုံးငှားရမ်းသူ သို့မဟုတ် အခြားသူတို့က တားဆီးချုပ်ချယ်ခွင့် မရှိစေရ။

၃၀။ (က) ရေယာဉ်မှူးသည် ဤအခန်းပါ အကြမ်းဖက်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန် သည်ဟု ယုံကြည်ရသူအား မိမိသဘော်ာ မှတ်ပုံတင်ထားသော နိုင်ငံ၏ ရေကြောင်းဘက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူထံသို့လည်းကောင်း၊ ဆိုက်ရောက်ရာနိုင်ငံ၏ ရေကြောင်းဘက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူ ထံသို့လည်းကောင်း ဖြစ်နိုင်သမျှ ကြိုတင်အကြောင်းကြားပြီး အတည်ပြုချက်ရယူလျက် သက်သေခံအထောက်အထားများ နှင့်အတူ ဆိုက်ရောက်ရာနိုင်ငံ၏ ရဲတပ်ဖွဲ့ သို့မဟုတ် လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူထံသို့ လွှဲအပ်နိုင်သည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က)အရ လွှဲအပ်သည့် အကြမ်းဖက်သမားအား လက်ခံရရှိ သော ရဲတပ်ဖွဲ့ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဌာန ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူသည် ထိုအကြမ်းဖက်သမားအား ဤဥပဒေ အခန်း (၁၆)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံသို့ လွှဲပြောင်းပေးနိုင်သည်။

၃၁။ ဤအခန်းပါ ရေကြောင်းပို့ဆောင်ရေးကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တမင်ပြုလုပ်မှုဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည်-

(က) ပုဒ်မ ၂၊ ပုဒ်မခွဲ (ဋ)ပါ သဘော်ာများနှင့် သက်ဆိုင်စေရမည်။

(ခ) နိုင်ငံတော်၏ပိုင်နက် ပင်လယ်နယ်နိမိတ်အတွင်း တွေ့ရှိရသော ပုဒ်မ ၂၇ ပါ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ သို့မဟုတ် ထိုပြစ်မှုဖြင့် စွပ်စွဲခံရသူနှင့်လည်း သက်ဆိုင်စေရမည်။

၃၂။ ဤအခန်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် အောက်ပါသဘော်ာများနှင့် မသက်ဆိုင်စေရ-

(က) စစ်သဘော်ာ၊

(ခ) နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံက ပိုင်ဆိုင်သည့် သို့မဟုတ် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက် သည့် ရေတပ်အကူအဖြစ်သုံးသော သဘော်ာ သို့မဟုတ် အကောက် ခွန်အတွက်ဖြစ်စေ၊ ရဲတပ်ဖွဲ့အတွက်ဖြစ်စေ သုံးသောသဘော်ာ၊

(ဂ) ရေကြောင်းသွားလာခြင်းမှ ရုပ်သိမ်းထားသည့် သို့မဟုတ် လုပ်ငန်း ရပ်နားထားသည့် သဘော်ာ၊

(ဃ) စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးအတွက် ရည်ရွယ်ပြေးဆွဲ ခြင်းမဟုတ်ဘဲ အစိုးရကပိုင်ဆိုင်သည့် သို့မဟုတ် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်သည့် သဘော်ာများနှင့် အစိုးရကိစ္စအတွက်သာ အသုံး ပြုသည့် အခြားသဘော်ာများ။

အခန်း (၉)

ရေအောက်သယံဇာတရှာဖွေရေးအဆောက်အအုံကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် ဥပဒေမဲ့ပြုလုပ်မှုများအား တားဆီးနှိမ်နင်းခြင်း

၃၃။ မည်သူမဆို အောက်ပါပြုလုပ်မှုကို ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တမင်ကျူးလွန်ပါက ရေအောက်သယံဇာတ ရှာဖွေရေးအဆောက်အအုံကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေ သည့် ဥပဒေမဲ့ပြုလုပ်မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုမြောက်သည်-

(က) အင်အားသုံး၍ဖြစ်စေ၊ ခြိမ်းခြောက်၍ဖြစ်စေ၊ အခြားတစ်နည်း နည်းဖြင့် ကြောက်ရွံ့အောင် ပြုလုပ်၍ဖြစ်စေ ရေအောက်သယံ ဇာတရှာဖွေရေး အဆောက်အအုံကို ဖမ်းဆီးသိမ်းပိုက်မှု သို့မဟုတ် ထိန်းချုပ်၍ အသုံးချဆောင်ရွက်မှု၊

(ခ) ရေအောက် သယံဇာတရှာဖွေရေး အဆောက်အအုံကို ဘေး အန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် ထိုအဆောက်အအုံပေါ်ရှိသူကို အတင်း အဓမ္မပြုလုပ်မှု၊

(ဂ) ရေအောက်သယံဇာတ ရှာဖွေရေး အဆောက်အအုံကို ဘေး အန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် ထိုအဆောက်အအုံကို ဖျက်ဆီးမှု သို့မဟုတ် ပျက်စီးစေမှု၊

(ဃ) ရေအောက်သယံဇာတ ရှာဖွေရေး အဆောက်အအုံပျက်စီးစေရန် သို့မဟုတ် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ဖျက်ဆီး ရေးပစ္စည်းကိရိယာ သို့မဟုတ် အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုကို ထိုအဆောက် အအုံပေါ်တွင်ချထားမှု သို့မဟုတ် ချထားစေမှု၊

(င) သူတစ်ဦးဦးကိုသေစေရန်၊ အပြင်းအထန် နာကျင်စေရန် သို့မဟုတ် ထိခိုက်ပျက်စီးစေရန်သော်လည်းကောင်း၊ ရေအောက် သယံဇာတ ရှာဖွေရေးအဆောက်အအုံကို ဖြစ်စေ၊ ထိုအဆောက်အအုံပေါ် တွင်ဖြစ်စေ၊ ထိုအဆောက်အအုံမှ ဖြစ်စေ ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်း၊ ဇီဝ၊ ဓာတုနှင့် ချူကလီး ယားလက်နက်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ရေနံ၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့၊ အခြား ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသောပစ္စည်းကိရိယာ သို့မဟုတ် အရာ ဝတ္ထု၊ အဆိပ်အတောက်ဖြစ်စေသော ပစ္စည်းကိရိယာ သို့မဟုတ် အရာဝတ္ထုကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် အသုံးပြုမှု သို့မဟုတ် စွန့်ပစ်မှု၊

(စ) ပုဒ်မခွဲ (က) မှ ပုဒ်မခွဲ (င) အထိပါရှိသော ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရန် စည်းကမ်းချက်ထား၍ဖြစ်စေ၊ မထားဘဲဖြစ်စေ အများပြည်သူကို ခြိမ်းခြောက်မှု၊ သူတစ်ဦးဦးကို ဒဏ်ရာရစေမှု သို့မဟုတ် သေစေမှု၊

(ဆ) ပုဒ်မခွဲ (က) မှ ပုဒ်မခွဲ (စ) အထိ ပါရှိသော ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှု၊ အားပေးကူညီမှု၊ လှုံ့ဆော်မှု သို့မဟုတ် ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် ကြံရာပါအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု။

၃၄။ သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းကော်မတီသည် ရေအောက်သယံဇာတရှာဖွေရေး အဆောက်အအုံကိုဖြစ်စေ၊ ထိုအဆောက်အအုံပေါ်မှဖြစ်စေ ပုဒ်မ ၃၃ ပါ ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို နိုင်ငံတော်၏ပိုင်နက် ပင်လယ်နယ်နိမိတ်တွင်သော် လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်၏ ကမ်းလွန်ရေတိမ်ပိုင်းတွင်သော်လည်းကောင်း မည်သူမျှ ပြစ်မှုကျူးလွန်နိုင်ခြင်းမရှိစေရန် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး၊ တားဆီး နှိမ်နင်းရေးနှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်ရေးတို့အတွက် အစီအမံများချမှတ်ပြီး ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တပ်ဖွဲ့ဝင်များအား ဆောင်ရွက်စေခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်း တို့ပြုရမည်။

အခန်း (၁၀)

စုံစမ်းထောက်လှမ်းရှာဖွေရေးအတွက် အမှတ်အသားပြုလုပ်ခြင်းနှင့် အမှတ်အသား ပြုလုပ်မထားသည့် ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ပလတ်စတစ် ဝတ္ထုပစ္စည်းဆိုင်ရာ ပြစ်မှုများအား တားဆီးနှိမ်နင်းခြင်း

၃၅။ မည်သူမဆို-

(က) ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ စုံစမ်းထောက်လှမ်းရှာဖွေရေးအတွက် ပေါက်ကွဲ စေတတ်သော ပလတ်စတစ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများ အမှတ်အသား ပြုလုပ်ခြင်းဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းနှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုသည့်အပြင် မည်သည့်ပေါက်ကွဲစေတတ်သောပစ္စည်း ပါဝင် ကြောင်းမှတ်သားထားခြင်းမရှိသည့် ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ဝတ္ထု ပစ္စည်းကို နိုင်ငံတော်၏ နယ်နိမိတ်အတွင်းဖြစ်စေ၊ နယ်နိမိတ် ပြင်ပသို့ဖြစ်စေ အခွင့်ရအာဏာပိုင်၏ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ထုတ်လုပ်မှု၊ ဖြန့်ဖြူးမှု၊ တင်သွင်းမှု၊ တင်ပို့မှု၊ ဖြတ်သန်းသယ်ယူ ပို့ဆောင်မှု သို့မဟုတ် ဆိုက်ကပ်ရပ်နားမှုပြုလုပ်ပါက ပေါက်ကွဲ စေတတ်သော ပလတ်စတစ်ဝတ္ထုပစ္စည်းဆိုင်ရာ ပြစ်မှုမြောက်သည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) ပါ ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှု၊ အားပေးကူညီမှု၊ လှုံ့ဆော်မှု သို့မဟုတ် ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် ကြံရာပါအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုပြုပါက အဆိုပါပြစ်မှုကို ကျူး လွန်ရာရောက်သည်။

၃၆။ ပုဒ်မ ၃၅ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် အမှတ်အသား ပြုလုပ်ထားခြင်းမရှိ သည့် ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းများကို နိုင်ငံတော်က လုပ်ပိုင်ခွင့် အပ်နှင်းထားသော တာဝန်ရှိသူ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်သူ၏ကြီးကြပ်မှုအရ တပ်မတော်ကဖြစ်စေ၊ ရဲတပ်ဖွဲ့ကဖြစ်စေ လုပ်ငန်းတာဝန် အရ ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိစေရ။

၃၇။ သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကော်မတီသည် ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ပလတ် စတစ်ဝတ္ထုပစ္စည်းဆိုင်ရာ ပြစ်မှုများမဖြစ်ပွားစေရန် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး၊ တားဆီးနှိမ်နင်းရေးနှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်ရေးတို့အတွက် အစီအမံများ ချမှတ်ပြီး ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တပ်ဖွဲ့ဝင်များအား ဆောင်ရွက်စေခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်းတို့ပြုရမည်။

၃၈။ သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် တပ်မတော်မှ အာဏာပိုင်များ၊ ရဲတပ်ဖွဲ့မှ တာဝန်ရှိသူများသည်-

(က) တပ်မတော် သို့မဟုတ် ရဲတပ်ဖွဲ့၏ လက်နက်တိုက်တွင် ပြည်ပမှ တင်သွင်းသော သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်အတွင်းထုတ်လုပ်သော သို့မဟုတ် ရှိပြီးဖြစ်သော အမှတ်အသား မပြုလုပ်ရသေးသည့် ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းများကို ဖျက်ဆီးရေးအတွက် လိုအပ်သော အစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထို့ပြင် အဆိုပါဝတ္ထုပစ္စည်းများကို လက်ဝယ်ထားခြင်းနှင့် သယ်ယူ ပို့ဆောင်ခြင်းကို ထိရောက်စွာ ကန့်သတ်ခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲ ခြင်းများ ပြုရမည်။

(ခ) ဤအခန်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အကျုံးမဝင်သော ပေါက်ကွဲ စေတတ်သည့် ဝတ္ထုပစ္စည်းများအား ဖြစ်နိုင်သမျှ ဆောလျင်စွာ ဖျက်ဆီးရမည်။

အခန်း (၁၁)

အကြမ်းဖက်ဗုံးခွဲတိုက်ခိုက်မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုများအား တားဆီးနှိမ်နင်းခြင်း

၃၉။ မည်သူမဆို သေစေရန် သို့မဟုတ် အပြင်းအထန်နာကျင်စေရန် သော်လည်းကောင်း၊ စီးပွားရေးနစ်နာဆုံးရှုံးမှု ကြီးမားစွာဖြစ်စေရန်သော်လည်း ကောင်း၊ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပျက်စီးစေရန်သော်လည်းကောင်း ရည်ရွယ်၍ အောက်ပါပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တမင်ကျူးလွန်လျှင် အကြမ်းဖက်ဗုံးခွဲတိုက်ခိုက်မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုမြောက်သည်-

(က) အများပြည်သူအသုံးပြုသည့်နေရာတွင်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံပိုင် အဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်စက်ပစ္စည်းကိရိယာနှင့် အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းတစ်ခုခုတွင်ဖြစ်စေ၊ အများပြည်သူ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး စနစ် သို့မဟုတ် အခြေခံအဆောက်အအုံပစ္စည်းတစ်ခုခုတွင် ဖြစ်စေ၊ ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းကိုပေးအပ်မှု၊ ချထား မှု၊ စွန့်ပစ်မှု သို့မဟုတ် ဖောက်ခွဲမှု သို့မဟုတ် ယင်းတို့ကိုဖျက်ဆီးမှု၊

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က)၌ ပါရှိသော ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရန်အားထုတ်မှု၊ အားပေးကူညီမှု၊ လှုံ့ဆော်မှု သို့မဟုတ် ထိုပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် ကြံရာပါအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု၊

(ဂ) အကြမ်းဖက်ဗုံးခွဲတိုက်ခိုက်မှုကျူးလွန်ရန် သို့မဟုတ် အကြမ်း ဖက်ဗုံးခွဲတိုက်ခိုက်မှု ကျူးလွန်ရာတွင်အားပေးကူညီရန် ပေါက်ကွဲ စေတတ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်း၊ ဗုံး သို့မဟုတ် လက်နက်ကိုထုတ် လုပ်မှု၊ ဖြန့်ဖြူးမှု၊ ရောင်းချမှု၊ ပေးကမ်းမှု သို့မဟုတ် လက်ဝယ် ထားမှု။

၄၀။ သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းကော်မတီသည် အကြမ်းဖက်ဗုံးခွဲတိုက်ခိုက်မှု ဆိုင်ရာ ပြစ်မှုများ မဖြစ်ပွားစေရန် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး၊ တားဆီးနှိမ်နင်း ရေးနှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်ရေးတို့အတွက် အစီအမံများချမှတ်ပြီး ဆောင် ရွက်ခြင်း၊ တပ်ဖွဲ့ဝင်များအား ဆောင်ရွက်စေခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်းတို့ပြုရမည်။

အခန်း (၁၂)

အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုများအား တားဆီးနှိမ်နင်းခြင်း

၄၁။ မည်သူမဆို အကြမ်းဖက်မှုတစ်ခုခု ကျူးလွန်ရာတွင်ဖြစ်စေ၊ ကျူးလွန် ရန်ဖြစ်စေ ယင်းပြစ်မှုဖြစ်မြောက်အောင် ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ရန် သို့မဟုတ် ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်အလို့ငှာ အောက်ပါတစ်ခုခုကို ပြုလုပ်လျှင် အကြမ်း ဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရာရောက်သည်-

(က) တရားဝင်သော နည်းလမ်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ တရားမဝင်သော နည်း လမ်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ယင်းနည်းလမ်းနှစ်မျိုးလုံးဖြင့်ဖြစ်စေ ရရှိသည့် ရန်ပုံငွေအားလုံး သို့မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို အကြမ်းဖက် သမားတစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်ခုခုက အသုံး ပြုရန် ရည်ရွယ်၍သော်လည်းကောင်း၊ အသုံးပြုမည်ဟု သိရှိ လျက်နှင့်သော်လည်းကောင်း ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ တစ်နည်းနည်းဖြင့် တမင်ကောက်ခံခြင်း သို့မဟုတ် လက်ခံခြင်း သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့ခြင်း သို့မဟုတ် ပေးပို့ခြင်း သို့မဟုတ် လွှဲပြောင်းခြင်း၊

(ခ) ငွေကြေး၊ ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုအားလုံး သို့မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို အကြမ်းဖက်သမားတစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်ခုခုက တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ ဖြစ်စေ တစ်နည်းနည်းဖြင့်အသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် အသုံးပြုရန် ရည်ရွယ်၍သော်လည်းကောင်း၊ အသုံးပြုမည်ဟု သိနိုင်ရန် အကြောင်းရှိလျက်နှင့်သော်လည်းကောင်း ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ လက်ဝယ်ထားရှိခြင်း၊

(ဂ) အကြမ်းဖက်အုပ်စုကဖြစ်စေ၊ အကြမ်းဖက်သမားက ဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့၏ကိုယ်စား အခြားသူတစ်ဦးဦးကဖြစ်စေ သိုမှီးထား သည့်၊ ထိန်းသိမ်းထားသည့် သို့မဟုတ် ထိန်းချုပ်ထားသည့်ပစ္စည်း ဖြစ်ကြောင်း သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ သိနိုင်ရန် အကြောင်းရှိလျက် နှင့်ဖြစ်စေ ယင်းပစ္စည်းကို ဖုံးကွယ်ခြင်း၊ ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်း ခြင်း သို့မဟုတ် အခြားသူ၏အမည်သို့ လွှဲပြောင်းခြင်း၊

(ဃ) အထက် ပုဒ်မခွဲ (က)၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) နှင့် ပုဒ်မခွဲ (ဂ) တို့ပါ ပြစ်မှု တစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရန်အားထုတ်ခြင်း၊ အားပေးကူညီခြင်း၊ လှုံ့ဆော်မှုပြုခြင်း၊ စည်းရုံးခြင်း၊ ပေးကမ်းထောက်ပံ့ခြင်း၊ အခြားသူများကိုညွှန်ကြားခြင်း သို့မဟုတ် ထိုပြစ်မှုတစ်ခုခု ကျူးလွန်ရာတွင် ကြံရာပါအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေပြဋ္ဌာန်း

၄၂။ မည်သူမဆို သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ သိရန်အကြောင်းရှိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ အောက်ပါတစ်ခုခုကို ပြုလုပ်လျှင် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရာရောက်သည်-

(က) မည်သည့် အကြမ်းဖက်အုပ်စုပိုင်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်သမားပိုင်ပစ္စည်းကိုမဆို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ ရောင်းဝယ်ခြင်း သို့မဟုတ် တစ်နည်းနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်း၊

(ခ) အကြမ်းဖက်အုပ်စုပိုင်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်သမားပိုင်ပစ္စည်း ပါဝင်ပတ်သက်သည့် အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်း တစ်စုံတစ်ရာတွင် တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ ပါဝင်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖြစ်မြောက်အောင် ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဂ) အကြမ်းဖက်အုပ်စုတစ်ခုအတွက် အကျိုးအမြတ်ဖြစ်စေရန် သို့မဟုတ် ယင်းတို့၏ စီမံညွှန်ကြားမှုအရ အကြမ်းဖက်အုပ်စုပိုင်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်သမားပိုင်ပစ္စည်း ပါဝင်ပတ်သက်သည့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု သို့မဟုတ် အခြားသက်ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများကို ထောက်ပံ့ပေးအပ်ခြင်း၊

(ဃ) အကြမ်းဖက်အုပ်စုပိုင်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်သမားပိုင်ပစ္စည်းဟု သိရှိသောပစ္စည်းကို မိမိလက်ဝယ်ထားရှိခြင်း သို့မဟုတ် ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိနေခြင်း၊

(င) အကြမ်းဖက်အုပ်စုပိုင် ပစ္စည်းနှင့် အကြမ်းဖက်သမားပိုင်ပစ္စည်းများကို အရောင်းအဝယ် ပြုလုပ်ခြင်း၊ အခြားတစ်နည်းနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ သတင်းအချက်အလက်များကို ဗဟိုအဖွဲ့နှင့် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်း ကော်မတီသို့ဖြစ်စေ၊ တပ်ဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦးထံသို့ဖြစ်စေ ခိုင်လုံသည့်အကြောင်းပြချက်မရှိဘဲ ဖွင့်ဟပြောဆိုရန် ပျက်ကွက်ခြင်း၊

(စ) အကြမ်းဖက်သမားရှိကြောင်းနှင့် အကြမ်းဖက်အုပ်စုပိုင် ငွေကြေး၊ ပစ္စည်းရှိကြောင်း၊ ယင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုရှိကြောင်း သို့မဟုတ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်တော့မည်ဟု ယုံကြည်ရကြောင်းကို သတင်းပို့ရန် ပျက်ကွက်ခြင်း။

၄၃။ (က) မည်သူမဆို အကြမ်းဖက်အုပ်စုပိုင်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်သမားပိုင်ပစ္စည်းကို အရောင်းအဝယ် ပြုလုပ်လျှင်၊ တစ်နည်းနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းလျှင် သို့မဟုတ် လွှဲပြောင်းရန် အားထုတ်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ဗဟိုအဖွဲ့နှင့် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းကော်မတီသို့ ဖြစ်စေ၊ တပ်ဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦးထံသို့ဖြစ်စေ ခိုင်လုံသည့်အကြောင်းပြချက်မရှိဘဲ ဖွင့်ဟပြောဆိုရန် ပျက်ကွက်လျှင်သော်လည်းကောင်း အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာရောက်သည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ အကြမ်းဖက်အုပ်စုပိုင်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်သမားပိုင်ပစ္စည်းနှင့်သက်ဆိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များကို သဘောရိုးဖြင့် ဖွင့်ဟပြောဆိုသည့် သူတစ်ဦးဦးအား တရားမကြောင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုကြောင်းဖြင့်ဖြစ်စေ တရားစွဲဆိုခြင်းမပြုရ။

၄၄။ ဤအခန်းပါ ပြစ်မှုတစ်ခုခုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အကြမ်းဖက်မှုတစ်ခုခု မပေါ်ပေါက်စေကာမူ သို့မဟုတ် ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှု မပြုစေကာမူ သို့မဟုတ် ကောက်ခံရရှိသော ရန်ပုံငွေကို အကြမ်းဖက်မှု ကျူးလွန်ရာတွင် အမှန်တကယ်မသုံးစွဲစေကာမူ သို့မဟုတ် ကောက်ခံထားသော သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့ပေးသောရန်ပုံငွေသည် အကြမ်းဖက်လုပ်ရပ်တစ်ခုခုနှင့်ဆက်စပ်မှုမရှိစေကာမူ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်ဟုမှတ်ယူရမည်။ ဤသို့ဆိုရာတွင် မည်သည့်နိုင်ငံ သို့မဟုတ် နယ်မြေအတွင်း အကြမ်းဖက်ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန် ကြံရွယ်ခြင်း သို့မဟုတ် ကျူးလွန်ဖြစ်ပွားခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အကြမ်းဖက်အုပ်စု သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်သမားသည် ဤအခန်းပါ ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်သူတစ်ဦးဦးနှင့် နိုင်ငံ သို့မဟုတ် နယ်မြေတစ်ခုအတွင်း အတူတကွ သို့မဟုတ် ခြားနားသောနိုင်ငံ သို့မဟုတ် နယ်မြေများတွင် သီးခြားစီတည်ရှိနေခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မပြုရ။

၄၅။ သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းကော်မတီသည် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုများ မဖြစ်ပွားစေရန် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး၊ တားဆီးနှိမ်နင်းရေးနှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်ရေးတို့အတွက် အစီအမံများ ချမှတ်ပြီးဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တပ်ဖွဲ့ဝင်များအား ဆောင်ရွက်စေခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်းတို့ကို ပြုရမည်။

အခန်း (၁၃)
စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းနှင့် အရေးယူခြင်း

၄၆။ ဗဟိုအဖွဲ့သည် အောက်ပါအမိန့်တစ်ရပ်ရပ်ကို ထုတ်ဆင့်ခြင်း သို့မဟုတ် ထိုသို့သော အမိန့်တစ်ရပ်ရပ်ကို ထုတ်ဆင့်နိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းကော်မတီအား လွှဲအပ်တာဝန်ပေးခြင်း ပြုနိုင်သည်-

(က) အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုတစ်ခုခုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သက်သေခံပစ္စည်းအဖြစ် သိမ်းဆည်းထားသည့် ပစ္စည်းများကို ပြောင်းလဲခြင်း၊ လွှဲပြောင်းခြင်း၊ ဖျောက်ဖျက်ခြင်း၊ ဖုံးကွယ်ခြင်းတို့ မပြုနိုင်စေရေးအတွက် တားမြစ်မိန့်၊ ချိပ်ပိတ်အမိန့်နှင့် ထိုအမိန့်တို့ကို ရုပ်သိမ်းသည့် အမိန့်၊

(ခ) သက်သေခံပစ္စည်းအဖြစ် သိမ်းဆည်းရန် အမိန့်ထုတ်ဆင့်ထားသော ငွေကြေး၊ ပစ္စည်းနှင့်အကျိုးအမြတ်များမှာ ဘဏ်နှင့် ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခု၌ အပ်နှံထားခြင်းဖြစ်ပါက ထိုသက်သေခံပစ္စည်းများကို ရှာဖွေသိမ်းဆည်းခွင့်၊ သက်ဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းများစစ်ဆေးကြည့်ရှုခွင့်၊ မိတ္တူကူးယူခွင့်နှင့်လိုအပ်ပါက သက်သေခံပစ္စည်းအဖြစ် သိမ်းဆည်းခွင့်ပြုရန် သက်ဆိုင်ရာ ဘဏ်နှင့် ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့အစည်း၏ တာဝန်ရှိသူများထံ ထုတ်ဆင့်သည့်အမိန့်။

၄၇။ သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကော်မတီသည်-

(က) အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် အကျိုးအမြတ်မရည်ရွယ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၏ ရန်ပုံငွေများနှင့်ပစ္စည်းများကို အကြမ်းဖက်အုပ်စုများနှင့် အကြမ်းဖက်သမားများထံ မရောက်ရှိစေရေးအတွက် လည်းကောင်း၊ ယင်းအဖွဲ့အစည်းများအဖြစ် အသွင်ယူကာ အကြမ်းဖက်သမား သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်အုပ်စုတို့က ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုနိုင်စေရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ အကြမ်းဖက်သမားနှင့် အကြမ်းဖက်အုပ်စုများအတွက် ငွေကြေးထောက်ပံ့ရန် လမ်းကြောင်းအဖြစ် အသုံးမပြုနိုင်စေရေးအတွက်လည်းကောင်း လိုအပ်သော စုံစမ်းထောက်လှမ်းခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အရေးယူမှုအစီအမံများ ချမှတ်ခြင်းများ ပြုနိုင်ရန် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အဖွဲ့များ သို့မဟုတ် တားဆီးနှိမ်နင်းရေးအဖွဲ့များသို့ လမ်းညွှန်ခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်းတို့ကို ပြုရမည်။

(ခ) အကြမ်းဖက်သမားပိုင် ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများ၊ အကြမ်းဖက်အုပ်စုပိုင်ငွေကြေး၊ ပစ္စည်းနှင့်ရန်ပုံငွေများ ထိန်းချုပ်ရေး၊ အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုများနှင့် အကြမ်းဖက်မှုများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးဖော်ထုတ်ရေး၊ သက်သေခံပစ္စည်း သိမ်းဆည်းရေး၊ ထိန်းချုပ်ရေးနှင့်တရားစွဲတင်နိုင်ရေးတို့အတွက် လိုအပ်သော စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့များဖွဲ့စည်း၍ဖြစ်စေ၊ တားဆီးနှိမ်နင်းရေးတပ်ဖွဲ့ သို့မဟုတ် ငွေကြေးဆိုင်ရာ စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးတပ်ဖွဲ့မှ တပ်ဖွဲ့ဝင်များကိုဖြစ်စေ တာဝန်ပေးအပ်၍ ဆောင်ရွက်စေရမည်။

(ဂ) အကြမ်းဖက်မှု ကျူးလွန်ရန် ထောက်ပံ့သော အဖွဲ့အစည်းများကို လည်းကောင်း၊ အကြမ်းဖက်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရာမှရရှိသည့် ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများကို လည်းကောင်း အသုံးပြု၍ဘဏ်နှင့် ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုနိုင်စေရန် ထိန်းချုပ်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဃ) အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများအား လည်းကောင်း၊ သက်သေခံငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများကိုလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးသို့ စစ်ဆေးစီရင်နိုင်ရေးအတွက် တရားစွဲဆိုတင်ပို့ရန် တပ်ဖွဲ့ဝင်များအား လိုအပ်သလို စီစဉ်ညွှန်ကြားရမည်။

(င) နိုင်ငံတော်နှင့် အများပြည်သူအပေါ် ရုတ်ခြည်းအန္တရာယ်ကျရောက်စေမည့် အကြမ်းဖက်မှုများအား တားဆီးကာကွယ်ရန် လိုအပ်ပါက အကြမ်းဖက်အုပ်စုများနှင့် အကြမ်းဖက်သမားများ၏ အီလက်ထရောနစ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုများကို ဖြတ်တောက်ခွင့်၊ ကန့်သတ်ခွင့်၊ ကြားဖြတ်ဖမ်းယူခွင့်အမိန့်တို့ကို ဗဟိုအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ဆင့်နိုင်သည်။

၄၈။ ဤဥပဒေအရ လုပ်ငန်းတာဝန်ပေးထားသော တပ်ဖွဲ့ဝင်များသည် အကြမ်းဖက်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဗဟိုအဖွဲ့ကဖြစ်စေ၊ လုပ်ငန်းကော်မတီကဖြစ်စေ ပေးအပ်သောလုပ်ငန်းတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရာတွင် ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် မဆန့်ကျင်သမျှ တည်ဆဲပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

အခန်း (၁၄)
ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ်များ

၄၉။ မည်သူမဆို အောက်ပါအကြမ်းဖက်မှုတစ်ခုခုကိုကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို အနည်းဆုံးထောင်ဒဏ် ဆယ်နှစ်မှ အများဆုံး ထောင်ဒဏ်တစ်သက်အထိဖြစ်စေ၊ သေဒဏ်ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်-

(က) ပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) ၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၁၁) နှင့် ပုဒ်မခွဲငယ် (၁၂) တို့တွင် ပါရှိသော ပြုလုပ်မှုများ၊

(ခ) ပုဒ်မ ၇ ပါ လေယာဉ်ဝန်ဆောင်မှုပေးချိန် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေရန် လေယာဉ်ပေါ်တွင် ကျူးလွန်သည့်ပြစ်မှု၊

(ဂ) ပုဒ်မ ၈ ပါ လေယာဉ်ကို ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တမင်သိမ်းပိုက်မှု၊

(ဃ) ပုဒ်မ ၉ ပါ မြို့ပြလေကြောင်းပျံသန်းရေးအား ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တမင်ပြုလုပ်မှု၊

(င) ပုဒ်မ ၁၀ ပါ မြို့ပြလေကြောင်းပျံသန်းရေးကို ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသော လေဆိပ်တွင် ဥပဒေနှင့်မညီဘဲအတင်းအဓမ္မ ပြုလုပ်မှု။

၅၀။ မည်သူမဆို အောက်ပါ ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို အနည်းဆုံးထောင်ဒဏ်ဆယ်နှစ်မှ အများဆုံး ထောင်ဒဏ်တစ်သက်အထိ ချမှတ်ရမည့်အပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်-

(က) ပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၁၀)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၁၃) နှင့် ပုဒ်မခွဲငယ် (၁၄) တို့တွင် ပါရှိသော ပြုလုပ်မှုများ၊

(ခ) ပုဒ်မ ၁၇ ပါ ဓားစာခံအဖြစ် ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းမှု၊

(ဂ) ပုဒ်မ ၁၉ ပါ နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း၊ အခြားရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်း၊ ဇီဝ၊ ဓာတုနှင့် နျူကလီးယားလက်နက်ဆိုင်ရာ ပြစ်မှု၊

(ဃ) ပုဒ်မ ၂၀ ပါ နျူကလီးယား အဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ပြစ်မှု၊

(င) ပုဒ်မ ၂၃ ပါ နျူကလီးယားဒြပ်ပစ္စည်း၊ ရေဒီယိုသတ္တိကြွဒြပ်ပစ္စည်းနှင့် ပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မခွဲ (တ)၊ ပုဒ်မခွဲငယ်(၁)ပါ နျူကလီးယား အဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ တင်သွင်းခြင်း၊ တင်ပို့ခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းနှင့် လွှဲပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာပြစ်မှု၊

(စ) ပုဒ်မ ၂၄ ပါ နျူကလီးယားအကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှု၊

(ဆ) ပုဒ်မ ၂၇ ပါ ရေကြောင်းပို့ဆောင်ရေးကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တမင်ပြုလုပ်မှု၊

(ဇ) ပုဒ်မ ၃၃ ပါ ရေအောက်သယံဇာတရှာဖွေရေး အဆောက်အအုံအား ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တမင်ပြုလုပ်မှု၊

(ဈ) ပုဒ်မ ၃၉၊ ပုဒ်မခွဲ (က) နှင့် ပုဒ်မခွဲ (ခ)ပါ အကြမ်းဖက် ဖုံးခွဲတိုက်ခိုက်မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှု၊

(ည) ပုဒ်မ ၄၁ နှင့် ပုဒ်မ ၄၂ ပုဒ်မခွဲ (က) မှ ပုဒ်မခွဲ (ဃ) အထိ ပါရှိသော အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှု။

၅၁။ မည်သူမဆို အောက်ပါ ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို အနည်းဆုံးထောင်ဒဏ်ငါးနှစ်မှ အများဆုံးထောင်ဒဏ်ဆယ်နှစ်အထိ ချမှတ်ရမည့်အပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည် -

(က) ပုဒ်မ ၁၅ ပါ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ကျူးလွန်သည့် ပြစ်မှု၊

(ခ) ပုဒ်မ ၃၅ ပါ ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ပလတ်စတစ်ဝတ္ထုပစ္စည်းဆိုင်ရာပြစ်မှု၊

(ဂ) ပုဒ်မ ၃၉၊ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) ပါ အကြမ်းဖက်ဖုံးခွဲတိုက်ခိုက်မှု ကျူးလွန်ရန် သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက် ဖုံးခွဲတိုက်ခိုက်မှုကျူးလွန်ရာတွင် အားပေးကူညီရန် ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်း၊ ဖုံး သို့မဟုတ် လက်နက်ကို ထုတ်လုပ်မှု၊ ဖြန့်ဖြူးမှု၊ ရောင်းချမှု၊ ပေးကမ်းမှု သို့မဟုတ် လက်ဝယ်ထားမှု။

၅၂။ မည်သူမဆို အောက်ပါပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို အနည်းဆုံးထောင်ဒဏ် သုံးနှစ်မှ အများဆုံးထောင်ဒဏ် ခုနစ်နှစ်အထိ ချမှတ်ရမည့်အပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်-

(က) ပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၁၆) မှ ပုဒ်မခွဲငယ် (၁၈) အထိ ပါရှိသော ပြုလုပ်မှု၊

(ခ) ပုဒ်မ ၄၂၊ ပုဒ်မခွဲ (င) နှင့် ပုဒ်မခွဲ (စ) တို့တွင်ပါရှိသော အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေး ထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှု၊

(ဂ) ပုဒ်မ ၄၃၊ ပုဒ်မခွဲ (က) ပါ သတင်းအချက်အလက်များကို ခိုင်လုံသည့်အကြောင်းပြချက်မရှိဘဲ ဖွင့်ဟပြောဆိုရန် ပျက်ကွက်မှု။

၅၃။ မည်သူမဆို ဤဥပဒေအရထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို အနည်းဆုံး ထောင်ဒဏ် တစ်နှစ်မှ အများဆုံးထောင်ဒဏ် သုံးနှစ်အထိ ချမှတ်ရမည့်အပြင် ငွေဒဏ်လည်းချမှတ်နိုင်သည်။

၅၄။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၄၉၊ ပုဒ်မ ၅၀ နှင့် ပုဒ်မ ၅၁ တို့တွင် ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်ရာ၌ သူတစ်ဦးဦးကိုဖြစ်စေ၊ အများကိုဖြစ်စေ သေစေလျှင် သို့မဟုတ် အပြင်းအထန် နာကျင်စေလျှင် ထိုသူကို အနည်းဆုံး ထောင်ဒဏ်ဆယ်နှစ်မှ အများဆုံး ထောင်ဒဏ်တစ်သက်အထိ ဖြစ်စေ၊ သေဒဏ်ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၅၅။ အကြမ်းဖက်ပြစ်မှုတစ်ခုခုဖြင့် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရသူသည် ယခင်ကလည်း အကြမ်းဖက်ပြစ်မှုတစ်ခုခုဖြင့် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံခဲ့ရလျှင် ထပ်မံကျူးလွန်သော အကြမ်းဖက်မှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသော အများဆုံးပြစ်ဒဏ်ကို ချမှတ်ခြင်းခံရမည်။

၅၆။ တရားရုံးသည် အကြမ်းဖက်မှု သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုဖြင့် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်လျှင် သက်သေခံပစ္စည်းအဖြစ်သိမ်းဆည်းထားသော ငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းများကို နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာအဖြစ်သိမ်းယူခြင်း သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ စီမံခန့်ခွဲခြင်း ပြုသည့်အမိန့် ချမှတ်ရမည်။

အခန်း (၁၅)
နိုင်ငံတကာနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

၅၇။ ဗဟိုအဖွဲ့နှင့် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းကော်မတီများသည် အောက်ပါကိစ္စရပ်များ အပါအဝင် သင့်လျော်သောအရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ရန်အတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်းကောင်း၊ အကြမ်းဖက်မှု တိုက်ဖျက်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းဝင်နိုင်ငံများနှင့် လည်းကောင်း ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်-

(က) အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ သတင်းဖလှယ်ခြင်း၊

(ခ) အကြမ်းဖက်သမားက မိမိနယ်မြေအား အသုံးပြု၍ အခြားနိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုကျူးလွန်ခြင်း မပြုနိုင်အောင် ကာကွယ်တားဆီးခြင်း၊

(ဂ) အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ စီစဉ်ညွှန်ကြားခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ စီမံခြင်းနှင့် ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်းတို့ကို ကာကွယ်တားဆီးခြင်း၊

(ဃ) အကြမ်းဖက်သမားများနှင့်အကြမ်းဖက်အုပ်စုများ နိုင်ငံဖြတ်ကျော်၍ဖြစ်စေ၊ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်၍ဖြစ်စေ လှုပ်ရှားသွားလာမှုကို ထိန်းချုပ်တားဆီးနိုင်ရန်အတွက် နယ်စပ်ဒေသ ထိန်းချုပ်မှု ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမြှင့်တင်ခြင်း၊

(င) အကြမ်းဖက်မှု တားဆီးနှိမ်နင်းရေးဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်ရေး၊

နည်းပညာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး၊ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(စ) အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေး အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဆ) ဒေသအတွင်း ဗဟိုသတင်းအချက်အလက်ဌာန ထူထောင်ရန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဇ) အကြမ်းဖက်မှုကာကွယ်တားဆီးရေးတွင် နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့်အညီဖြစ်စေရန် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးအတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဈ) အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

၅၈။ အကြမ်းဖက်မှုများအား တားဆီးနှိမ်နင်းရေးအတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းဝင်နိုင်ငံများနှင့်လည်းကောင်း၊ ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့်လည်းကောင်း နိုင်ငံအချင်းချင်း အကူအညီပေးရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တည်ဆဲပြစ်မှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များတွင် နိုင်ငံအချင်းချင်း အကူအညီပေးရေး ဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

အခန်း (၁၆)
တရားခံအား လွှဲပြောင်းပေးခြင်း

၅၉။ အကြမ်းဖက်သမား တရားခံအား လွှဲပြောင်းပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍-

(က) ဤဥပဒေပါ အကြမ်းဖက်မှု သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို တရားခံလွှဲပြောင်းပေးနိုင်သည့် ပြစ်မှုဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူပြီး တရားခံလွှဲပြောင်းရေးကို တည်ဆဲဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ခ) အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းများတွင် ဖော်ပြထားသည့် တရားခံလွှဲပြောင်းရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်ပါအတိုင်း တရားခံလွှဲပြောင်းပေးရန် တောင်းဆိုခံရသည့် နိုင်ငံ၏ဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အခြားစည်းကမ်းချက်များကို အထောက်အထားပြု၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) ဗဟိုအဖွဲ့၏ လမ်းညွှန်ချက်အရ သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကော်မတီများနှင့် အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများသည် အကြမ်းဖက်သမား တရားခံကိုလွှဲပြောင်းပေးခြင်း သို့မဟုတ် လက်ခံခြင်းကိစ္စများကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ လိုအပ်သလို စီစဉ်ဆောင်ရွက်စေရမည်။

၆၀။ အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးနှင့်ပတ်သက်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတစ်ခုခုမှဖြစ်စေ၊ ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုခုမှဖြစ်စေ ဤဥပဒေပါ အကြမ်းဖက်ပြစ်မှု တစ်ရပ်ရပ်ကို နိုင်ငံတော်အတွင်း၌ကျူးလွန်သည့် တရားခံကို ပြည်ပသို့ လွှဲပြောင်းပေးရန်နှင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကိစ္စများတွင် အပြန်အလှန်အကူအညီပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံချက်တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍-

(က) ဤဥပဒေနှင့်အကျုံးဝင်သည့် အကြမ်းဖက်မှုများကို နိုင်ငံရေးပြစ်မှု၊ ယင်းနှင့်ဆက်နွှယ်သည့်ပြစ်မှု သို့မဟုတ် နိုင်ငံရေးရည်ရွယ်ချက်အတွက် ကျူးလွန်သည့်ပြစ်မှုဟု မှတ်ယူခြင်း မပြုရ၊

(ခ) ယင်းမေတ္တာရပ်ခံချက်တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် ကျူးလွန်ခဲ့သော အကြမ်းဖက်မှုမှာ နိုင်ငံရေးပြစ်မှု၊ ယင်းနှင့် ဆက်နွှယ်သည့် ပြစ်မှု သို့မဟုတ် နိုင်ငံရေးရည်ရွယ်ချက်အတွက် ကျူးလွန်သည့် ပြစ်မှုဟူသော အကြောင်းပြချက်တစ်ခုတည်းဖြင့် ငြင်းပယ်ခြင်း မပြုရ။

အခန်း (၁၇)
အရေးယူရာတွင် တရားမျှတစွာ ပြုမူဆက်ဆံခြင်း

၆၁။ မည်သူမဆို ဤဥပဒေအရ အကြမ်းဖက်မှုများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းနှင့် အရေးယူခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးဥပဒေနှင့် လိုက်လျောညီသည့် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အညီ တရားမျှတစွာ ပြုမူဆက်ဆံရေးနှင့် အခြားခံစားခွင့် အခွင့်အရေးများ ရရှိစေရေးတို့အတွက် အာမခံချက်ရရှိစေရမည်။

၆၂။ မည်သူမဆို အကြမ်းဖက်မှုဖြင့် စွပ်စွဲခံရပြီး ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခံရလျှင် ယင်း၏အခွင့်အရေးများ ရရှိရေးအတွက် ထိုသူ၏ နိုင်ငံသားအဖြစ်ခံယူ ထားသည့်နိုင်ငံမှအနီးစပ်ဆုံး သင့်လျော်ရာသံရုံးသို့ ဖြစ်စေ၊ ကောင်စစ်ဝန်ရုံးသို့ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်စားလှယ်ထံသို့ဖြစ်စေ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာခြင်း မရှိစေဘဲ ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားနိုင်ရန် အခွင့်အရေးရရှိစေရမည်။

အခန်း (၁၈)
အကြမ်းဖက်မှုတားဆီးကာကွယ်ရေး နှင့် တိုက်ဖျက်ရေးရန်ပုံငွေ

၆၃။ ဗဟိုအဖွဲ့သည် အကြမ်းဖက်မှုတားဆီးကာကွယ်ရေးနှင့် တိုက်ဖျက်ရေးရန်ပုံငွေကို အောက်ပါရငွေနှင့်ပစ္စည်းများဖြင့် ထူထောင်နိုင်သည်-

(က) တည်ဆဲဥပဒေနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ငွေ၊

(ခ) သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့က ယင်း၏ ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေသို့ ဤဥပဒေပါ ပြစ်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ဇယား (၅)၊ အမှတ်စဉ် ၉ အရ ပေးသွင်းသည့် ငွေကြေးများအနက်မှ တစ်ဆယ်ရာခိုင်နှုန်းအောက် မနည်းသော ထောက်ပံ့ငွေ၊

(ဂ) ပြည်တွင်းပြည်ပမှ စေတနာရှင်များ၏ ထောက်ပံ့လှူဒါန်းငွေနှင့် ပစ္စည်းများ။

၆၄။ ဗဟိုအဖွဲ့သည် အကြမ်းဖက်မှုတားဆီးကာကွယ်ရေးနှင့် တိုက်ဖျက်ရေးရန်ပုံငွေကို အောက်ပါကိစ္စများအတွက် အသုံးပြုရန်နှင့် ကုန်ကျစရိတ်များကျခံရန် ခွင့်ပြုနိုင်သည်-

(က) ဗဟိုအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို လည်းကောင်း၊ လုပ်ငန်းအဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ရာ၌ လိုအပ်သော ကုန်ကျစရိတ်များ၊

(ခ) အကြမ်းဖက်မှု ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးနှင့် တားဆီးရေးတို့အတွက် လိုအပ်သောအစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်သည့် ကိစ္စများ၊

(ဂ) အကြမ်းဖက်မှုများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးဖော်ထုတ်မှုများနှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်သည့် ကိစ္စများ၊

(ဃ) အကြမ်းဖက်မှုကြောင့် ဘေးဒဏ်သင့်သူများကို သင့်လျော်သော ကူညီထောက်ပံ့မှုများ၊

(င) အကြမ်းဖက်သမားများကို ခံယူချက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ကိစ္စများ၊

(စ) အကြမ်းဖက်မှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်ပနိုင်ငံများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့်ကိစ္စများ၊

(ဆ) ဗဟိုအဖွဲ့က သတ်မှတ်သော အခြားလိုအပ်သည့် ကိစ္စများနှင့် အခြားအရေးပေါ်လုပ်ငန်း တာဝန်များဆောင်ရွက်ရာ၌ ကုန်ကျစရိတ်များ။

အခန်း (၁၉)
အထွေထွေ

၆၅။ အကြမ်းဖက်မှု သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုနှင့်ဆက်စပ်သည့် ငွေကြေး၊ ပစ္စည်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း ခံရသူမဟုတ်ဘဲ အခြားသူတစ်ဦးဦးက ထိုငွေကြေးနှင့်ပစ္စည်းတစ်ခုခုကို သဘောရိုးဖြင့် အဖိုးစားနားပေး၍ တစ်နည်းနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းရယူထားပြီး လက်ဝယ်ထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း သက်သေထင်ရှား တင်ပြနိုင်ပါက ထိုသူ၏အခွင့်အရေးကို ထိခိုက်နစ်နာစေခြင်း မရှိစေရ။

၆၆။ ဗဟိုအဖွဲ့သည် လူ့အခွင့်အရေးအရ ဒုက္ခသည်အဖြစ် ခိုလှုံခွင့်တောင်းခံလာခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ထိုသို့ ခိုလှုံခွင့်တောင်းခံလာသူမှာ အကြမ်းဖက်မှု ကျူးလွန်ခဲ့ခြင်း ရှိမရှိနှင့် ထိုအကြမ်းဖက်မှုကို ကျူးလွန်ရန် အားပေးကူညီမှု၊ လှုံ့ဆော်မှု၊ ပူးပေါင်းကြံစည်မှု ကျူးလွန်ခြင်း ရှိ မရှိတို့ကို သေချာစွာ စိစစ်စေပြီး အကြမ်းဖက်မှုကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ထိုအကြမ်းဖက်မှုကို ကျူးလွန်ရန် အားပေးကူညီမှု၊ လှုံ့ဆော်မှု သို့မဟုတ် ပူးပေါင်းကြံစည်မှု ကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်းကိုသော်လည်းကောင်း တွေ့ရှိပါက ထိုသူကို ဤဥပဒေအရ ထိုက်သင့်သလို အရေးယူဆောင်ရွက်ရမည်။

၆၇။ ဤဥပဒေအရ တရားစွဲဆိုတင်ပို့ထားသော အကြမ်းဖက်မှု တစ်ခုခုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် သက်သေခံပစ္စည်းသည် တရားရုံးရှေ့သို့တင်ပို့ရန် မလွယ်ကူသောပစ္စည်းဖြစ်ပါက ယင်းသက်သေခံပစ္စည်းကို တရားရုံးရှေ့သို့ တင်ပို့ရန်မလိုဘဲ မည်ကဲ့သို့ထိန်းသိမ်းထားကြောင်း အစီရင်ခံစာ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာစာရွက်စာတမ်း အထောက်အထားများဖြင့် တင်ပြနိုင်သည်။ ယင်းသို့ တင်ပြခြင်းကို တရားရုံးရှေ့သို့ သက်သေခံပစ္စည်း တင်ပြဘိသကဲ့သို့ မှတ်ယူကာ သက်ဆိုင်ရာတရားရုံးက ဥပဒေနှင့်အညီ စီမံခန့်ခွဲသည့် အမိန့်ချမှတ်ရမည်။

၆၈။ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ဗဟိုအဖွဲ့နှင့် ဤဥပဒေအရဖွဲ့စည်းသော လုပ်ငန်းကော်မတီများနှင့် အဖွဲ့များ၏လုပ်ငန်းတာဝန်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်ရန် လိုအပ်သော ရုံးအဖွဲ့ကိုဖွဲ့စည်း၍ ရုံးဝန်ထမ်းများကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။

၆၉။ တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်တွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ အကြမ်းဖက်မှုများကို ဤဥပဒေဖြင့်သာ အရေးယူရမည်။

၇၀။ အကြမ်းဖက်မှုတစ်ခုခုဖြင့် တရားစွဲဆိုရာတွင် ဗဟိုအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ဗဟိုအဖွဲ့က လွှဲအပ်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်ကို ရယူရမည်။

၇၁။ ဤဥပဒေပါ လုပ်ငန်းတာဝန်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့်သူတစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခု၏ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦးအပေါ် ယင်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို သဘောရိုးဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့်ကိစ္စတစ်ရပ်ရပ်အတွက် မည်သည့် တရားရုံးတွင်မျှ တရားစွဲဆိုခွင့်မရှိစေရ။

၇၂။ ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင်-

(က) ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနသည် လိုအပ်သော နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းနှင့်စည်းကမ်းများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

(ခ) ဗဟိုအဖွဲ့နှင့် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများသည် လိုအပ်သော အမိန့် ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

(ဂ) လုပ်ငန်းကော်မတီသည် လိုအပ်သောအမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များကို ဗဟိုအဖွဲ့၏သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ကျွန်ုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးသည်။

(ပုံ) သိန်းစိန်
နိုင်ငံတော်သမ္မတ
ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်